

Srebrna medalja Apimondia, podeljena reviji Slovenski čebelar – Vancouver 1999

KONGRESNO LETO – APIMONDIA 2003

letnik CV - leto 2003

12

SLOVENSKI ČEBELAR

LETO 1873 - ZAČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARSKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

ISSN 0350-4097

Janez Poklukar: Čebelarška zveza Slovenije bo rejska organizacija v čebelarstvu 329

ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA

Franc Grajzar: Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v decembru 329

Bojan Korbar: Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v decembru 332

Ivo Planinc: Veterinarski nasveti za december – huda gniloba čebelje zalege 333

ČEBELARSKI KONGRES

Pavel Zdešar: »Sejem bil je živ« – Apiexpo 2003, kot ga še ni bilo 335

Stanko Vedlin: Odmev na dneve Apimondie v Ljubljani 338

Silvo Post: Obisk tujih čebelarjev na čebelarstvu Vita-Med in v Čebelarskem društvu Šmarje pri Jelšah 340

Marjan Debelak: Nekaj obrobnihi vtisov z »naše« Apimondie 341

Marija Sivec: Tudi mi smo bili gostitelji Apimondie 347

Ludvik Kramberger: Čebelarji z vsega sveta v Gornji Radgoni 348

PRILOGA

Pravilnik o odlikovanjih, priznanjih in nagradah 343

PRODAJA ČEBELJIH PRIDELKOV

Janez Mibelič: Peto ocenjevanje medu v Semiču 348

Pavle Zdešar: Kako je medilo v letu 2003 351

Petar Nikolič: Zlati med iz Malih Loč 352

MNENJA IN PREDLOGI ČEBELARJEV

Marjan Debelak: Enostavno in poceni ni vedno najboljše 352

Janez Gregori: Različni pogledi na selekcijo kranjske čebele 354

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

ČD Rače: Čebelarško društvo Rače je praznovalo 70-letnico delovanja 355

Janko Prebil: Strokovni izlet ČD Dolomiti Polhov Gradec 356

OBLETNICE

Petar Nikolič: Stanko Renko – 80-letnik 358

V SPOMIN

MALI OGLASI 360

Janez Poklukar: The Beekeepers Association of Slovenia will be a Bee Breeding Organisation

THIS MONTH'S WORK FOR BEEKEEPERS

Franc Grajzar: Beekeepers Jobs in AŽ-Hives in December

Bojan Korbar: Beekeepers Jobs in Modern Hives in December

Ivo Planinc: Veterinary Advice for December – American Foul Brood

BEEKEEPERS' CONGRESS

Pavel Zdešar: Brisk Trade Activity on the Apiexpo 2003

Stanko Vedlin: Ecoes from the Apimodia days in Ljubljana

Silvo Post: A visit of Foreign Beekeepers to Vita-Med Beekeeping Operation and to the Šmarje pri Jelšah Beekeepers Society

Marjan Debelak: Some Marginal Impressions from »Our« Apimondia

Marija Sivec: We too, Were the Apimondia Host

Ludvik Kramberger: Beekeepers from all over the World Came to Gornja Radgona

SUPPLEMENT

Regulations on Decorations, Recognitions and Awards

SALES OF HIVE PRODUCTS

Janez Mibelič: The Fifth Honey Competition in Semič

Pavle Zdešar: Honeyflows in 2003

Petar Nikolič: The Golden Honey from Male Loč

BEEKEEPERS' OPINIONS AND SUGGESTIONS

Marjan Debelak: Easy and cheap is not always good

Janez Gregori: Different Views on the Selection of the Carniolan Bee

FROM SOCIETY LIFE

ČD Rače: The Rače Beekeepers Society Celebrated its 70th Anniversary

Janko Prebil: A Professional Excursion of the Dolomiti Polhov Gradec Beekeepers Society

ANNIVERSARIES

Petar Nikolič: Stanko Renko – an 80-year old

IN MEMORIAM

SMALL ADVERTISEMENTS

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE BO REJSKA ORGANIZACIJA V ČEBELARSTVU

Že pred nekaj manj kot dvema letoma je zakon o živorosti predvidel izdajo podzakonskih predpisov na področju čebelarstva. Predpisi so bili objavljeni v 94. številki letošnjega Uradnega lista, besedilo pa je bilo v celoti objavljeno tudi v 11. številki Slovenskega čebelarja. Pravilniki bodo temeljito posegli v vsakdanjo čebelarsko prakso v Sloveniji in bodo zaradi svoje usklajenosti z evropskimi predpisi na področju zootehnike brez dvoma zanimivi tudi za druge članice Evropske unije, saj v večini teh držav področje čebelarstva še ni urejeno na podlagi primerljive zootehniške zakonodaje.

Čebelarska zveza Slovenije se je odločila, da bo kandidirala za pridobitev statusa priznane rejske organizacije na področju čebelarstva v Sloveniji. To je edina možnost, da sodeluje, vodi in usmerja vsa opravila na področju urejanja registra čebelarjev in čebelnjakov v Sloveniji, na področju zaščite avtohtone kranjske čebele ter na področju organiziranja pašnega katastra in pašnega reda. Prijava za pridobitev statusa priznane rejske organizacije je precej zapletena zadeva in zahteva veliko dokumentov. Oddana mora biti do konca leta 2003. Eden izmed zahtevanih dokumentov je tudi seznam članov, ki s svojimi čebelami pristopajo k rejski organizaciji v ustanavljanju. Tajništvo Čebelarske zveze Slovenije je v sredini novembra društvom že poslalo posebne obrazce s prošnjo za zbiranje podpisov za pristop k rejski organizaciji v čebelarstvu. Zbrane izjave bodo arhivirane na Čebelarski zvezi, zbirnik zbranih podatkov pa bo kot posebna priloga dodan k prijavi. Zavedamo se, da do konca tega leta ne bo mogoče zbrati vseh prijav, zato bomo konec leta verjetno prisiljeni oddati le delni seznam s pripombo, da postopek prijave še vedno poteka.

K podpisu pristopne izjave ste vabljeni vsi čebelarji, ki gojite čebele slovenskega izvora, ne glede na vaš kraj bivanja. Naj ob tej priložnosti še posebej pozovemo tudi vse tiste čebelarje iz Primorske in drugih obmejnih območij Slovenije, ki se doslej niso vključevali v dejavnosti zaščite kranjske čebele. Izvorna rodovniška knjiga bo namreč vsebovala tudi poseben razdelek za vpis teh čebel. Škoda je, da bi v prihodnje izgubili te krajevno prilagojene čebele, ki sicer v nekaterih pogledih niso najprimernejše za splošno rejo v Sloveniji. Rejski program bo moral v veliki meri upoštevati te krajevne posebnosti in jih celo zavarovati v okviru testnih postaj v čebelarstvu (beri: čebelarskih rejskih območij). Postopek registracije in organizacije teh subjektov podrobneje predvideva peti čebelarski pravilnik, ki je tik pred objavo.

Čebelarji bomo v kratkem vpisani v evidenco kmetijskih gospodarstev. Vsak od nas bo dobil svoj KMG-MID, ki bo podlaga za poznejšo registracijo naših čebelnjakov. O vseh teh novostih se bomo podrobneje pogovorili na skorajšnjih regijskih posvetih. Veseli bomo, če boste že pred vašim posvetom temeljito pregledali nove pravilnike in nas ob tej priložnosti obogatili s svojimi pripombami. Le tako bomo namreč vaše pripombe lahko v najkrajšem času vgradili v rejski program za leto 2004. Ko bo rejski program v začetku prihodnjega leta priznan, bo dobil značaj javnega dokumenta, ki se bo izvajal znotraj čebelarstva z vso možno državno podporo.

Še enkrat vas pozivam, da se vključite v akcijo priznanja Čebelarske zveze Slovenije za pridobitev statusa priznane rejske organizacije v čebelarstvu in na ta način dejavno odločate o naši skupni prihodnosti. Združeni bomo močni!

FRANC GRAJZAR,
Vir pri Domžalah

ČEBELARJEVA OPRAVILA V AŽ-PANJU V DECEMBRU

Zaključevanje čebelarskega leta

Najteže sem se lotil pisanja prav zadnjih opravil v tem letu. Kot čebelar je verjetno tudi meni proti koncu leta že popustila vna. Zdaj si bodo čebele, predvsem pa matice, nekoliko oddahnile od naporega

leta, še posebej zato, ker je bilo tako različno od drugih. Tudi čebelarjem je bilo poleti vroče. Nekaj oddiha se seveda prireže tudi nam, čebelarjem, da bomo novo sezono začeli z novimi izkušnjami in s še večjo vna.

December je že povsem zimski mesec. Temperature so nizke, lahko že zapade sneg. Čebele so se že stisnile v zimsko gručo, lahko bi jih pustili povsem pri miru, a če doslej še nismo našli primerne trenutke za zimsko zatira-

nje varoe, moramo to storiti čim prej. Priporočljivo je po tednu dni pregledati testne vložke, saj bomo na podlagi števila odpadlih varoj lahko ugotovili, koliko smo bili pri prejšnjih zatiranjih uspešni, koliko čebel je invalidnih, ali se je pri kakšni družini pojavila invazija. Če smo delali po nasvetih za prejšnji mesec, smo po zadnjem zatiranju varoe v panj znova postavili očiščene matične rešetke, jih pokrili in zadelali z nekaj listi časopisnega papirja, zdaj pa v panjih lahko dokončno zapažimo plodišča. Za ta namen je primerna vsaj 4 cm debela penasta guma. Uporabimo pa lahko tudi drug material, ki je dober izolator in prepušča vlogo. Še enkrat pogledamo, ali je vse zatesnjeno tudi med panji in ob njih. Poglejmo še, ali je urejena tudi okolica čebelnjaka. Odslej ni nobene potrebe več, da bi še kaj šarili v čebelnjaku. Čebele naj imajo mir! Vsak vesten čebelar pa bo le večkrat prišel k čebelnjaku in od zunaj pogledal, ali je vse v redu. Zadovoljni bomo, če bo kakšen dan toplejše vreme, da se čebele še enkrat spreletijo in iztrebijo, preden se pojavi dolgotrajnejši mraz.

Pri čebelah in v čebelnjaku torej nimamo nobenega dela več. Lahko pa nekaj naredimo za boljše čebelarjenje v prihodnjem letu. Zato pregledamo vse zapiske, ki smo jih skrbno pisali vse leto. Kakšen je bil pridobitni dosežek našega čebelarjenja, smo se že prepričali. Po svojih zapisih moramo zdaj ugotoviti, kaj smo delali prav in kaj narobe. Ali nam je spomladi dovolj zgodaj uspelo družine pripraviti tako, da so bile sposobne izrabiti zgodnje paše? Če ne, skušajmo ugotoviti vzroke. Morda smo napak ravnali že prejšnjo jesen in nismo pravočasno poskrbeli za zadostno zalogo hrane, za pelodno pašo ali pa zatiranje varoe ni bilo dovolj učinkovito. Če pa so bile razlog slabe spomladanske pašne razmere na območju, na katerem imamo čebele, in če se to redno pojavlja, moramo razmisliti, ali ne bi morda čebelnjaka preselili drugam. Predvsem začetniki, ki morda še nimajo dokončnega stalnega prostora, naj razmislijo, ali morda ne bi bilo bolje poiskati drugega.

Potem skušamo ugotoviti tudi vzroke slabšega donosa pri posameznih čebeljih družinah. Velikokrat je za to kriva slaba ali stara matica. Morda smo napake delali pri tehnologiji čebelarjenja: v posameznem panju smo zalego premeščali prezgodaj ali prepozno, čebel nismo pravočasno zaposlili ali pa so imele v panjih premalo prostora in se je zato pojavilo rojilno razpoloženje. Pomisliti moramo tudi na možnost nosenja, ki najpogosteje izbruhne prav spomladi, družine pa si od tega dolgo ne morejo opomoči. Zato so šibke in nesposobne za večje donose. Lahko smo jih oslabili tudi s pretiranim in nepotrebnim zgodnjim spomladanskim krmljenjem, saj smo s tem prezgodaj izčrpali zimске čebele. Še bi lahko našteval, a naj o tem vsak razmisli sam. Glede na vzroke ugotovljenih razlik v razvoju in donosu posameznih družin lahko ravnamo v prihodnjem letu.

Dopolnjevanje znanja in izobraževanje v čebelarstvu

Mesec december lahko izrabimo za izpopolnjevanje svojega znanja o čebelarstvu. Tega ni nikoli dovolj. Seznam literature, ki je pri nas na voljo, boste našli v čebelarjevih opravilih v AŽ panjih v februarju v letošnjem Slovenskem čebelarju. Vsaj nekatere od teh del gotovo lahko kupimo ali si jih izposodimo. Na novo pa je izšla tudi slikovno zelo lepa knjiga g. Šivica z naslovom »Živeti s čebelami«. Če koga vsaj malo zanima vzreja matic, mu priporočam ponatisnjeno delo dr. Riharja »Vzreajmo boljše čebele« in novo knjigo avtorjev g. Gregorija, dr. Poklukarja in g. Miheleča »Kranjska čebela«.

Čebelarska društva v tem mesecu že pripravljajo predavanja, na katerih lahko pridobimo obilo dodatnega znanja. Čeprav ima vsak čebelar že nekaj svojih izkušenj, bo domala na vsakem predavanju izvedel kaj novega ali pa vsaj potrditev, da je doslej delal pravilno. Predvsem začetniki naj ne izpušijo takih predavanj, saj tako najhitreje izvedemo za novosti v čebelarstvu.

Za pridobitev bolj kompleksnega znanja, še posebej če želimo pridobiti določeno poklicno kvalifikacijo in se usposobiti za samostojno čebelarjenje na potrebni strokovni ravni, se lahko prijavimo v tečaje, ki jih organizira Čebelarska zveza Slovenije. Za začetnika, ki bo šele začel čebelariti ali čebelarji le kratek čas, je zelo priporočljivo, da se udeleži vsaj tečaja 1. stopnje zahtevnosti. Na ta način bo najhitreje usvojil najosnovnejše znanje, potrebno za uspešno čebelarjenje. Če bo hotel izvesti še kaj več, se lahko v naslednjem letu prijavi v tečaj 2. stopnje, na katerem bo dobil širši vpogled v čebelarsko prakso. Kdor pa ima višje cilje in želi čim prej doseči dovolj znanja za pridobitno čebelarjenje ali pridobiti celo spričevalo za poklic čebelar/čebelarka, bo nadaljeval izobraževanje še na 3., 4., in 5. zahtevnostni stopnji in s tem pridobil ustrezen dokument. Seveda vsi tečaji, zlasti če se prijavimo na vse stopnje, kar precej stanejo, a se moramo sprijazniti, da pridobivanje znanja in kvalifikacij zunaj rednega izobraževanja dandanes ni več zastoj. Stroški za posameznika so tako res nekoliko večji, a če namerava v prihodnje povečati čebelarsko, bo to prav gotovo zelo koristno, še posebej če bo glede na vse večje zahteve, tudi zaradi vstopa v Evropsko unijo, potreboval tak dokument. Predvsem pa naj velja, da je investicija v izobraževanje najboljša naložba. Če se bomo kljub pomanjkljivemu znanju odločili za večja vlaganja v opremo, da bi povečali naš čebelarski obrat, utegne biti cena zelo visoka.

Novi pravilniki

Septembra so izšli štirje novi pravilniki, ki na nekaterih področjih čebelarstva uvajajo povsem nov red. Po njem se bomo morali ravnati, zato je priporočljivo, da se vsak temeljito seznani z novostmi. To možnost imajo vsi čebelar-

ji, saj so bili vsi pravilniki objavljeni v novembrski številki Slovenskega čebelarja. Naj ob tej priložnosti opozorim na nekatere najpomembnejše dele in dodam tudi kratek komentar.

(4271) Pravilnik o katastru čebelje paše, čebelar-skem pašnem redu, prometu s čebelami in programu napovedi medenja

Kot pove že naslov, se ta pravilnik nanaša na red v zvezi s čebeljimi pašami. Zadeva predvsem čebelarje prevažalce, izvajalce pašnega reda in službo za napovedovanje medenja. Pravilnik določa zahteve za potrditev pašnega reda za posamezna območja, način in višino stroškov za dodeljevanje pasišč, roke za vlaganja in odobritev, določila glede medsebojne oddaljenosti med čebelnjaki, označbo stojišč, dolžnosti izvajalca pašnega reda in čebelarja uporabnika ter dolžnosti in način izvajanja programa napovedi medenja.

V večini primerov so čebelarska društva, ki skrbijo za posamezna območja čebeljih paš, vse to tako ali podobno izvajala že doslej. Vsaj na podlagi svojih izkušenj lahko rečem, da v zvezi s tem ni bilo problemov. Znano pa je, da so imeli upravljavci pasišč ponekod težave z gozdnimi gospodarstvi. Upamo lahko, da teh odslej ne bo več.

Po tem pravilniku je cena na panj za dodelitev pasišča znatno višja, a bi se to še izšlo na območjih, na katerih se bodo izvajalci pašnih redov tako kot doslej sami dogovorili z gozdnimi gospodarstvi glede odškodnine. Nikjer pa ni navedeno, kako bo s poravnavo stroškov, kadar prevozniki čebelnjak z dovoljenjem lastnika postavimo na zasebno zemljišče. V tem primeru nam jih društva doslej niso zaračunavala, razen v izjemnih primerih; lastnikom smo plačevali posebej. To bodo, razumljivo, zahtevali tudi vnaprej, zato bi morala biti v tem primeru cena upravljavca pasišča nižja, saj samo z odobritvijo pasišča nimajo veliko dela, še zlasti ne, če ima posamezen prevažalec na nekem pasišču stalno mesto. Pravilnik takih, sicer pogostih primerov ne omenja.

(4272) Pravilnik o pogojih za priznanje rejskih organizacij, ki vodijo ali ustanavljajo izvorno rodovniško knjigo za plemenske kranjske čebele

Po tem pravilniku bodo ustanovljene nove institucije, ki se bodo imenovala rejske organizacije, za tak status pa bodo lahko zaprosile tudi obstoječe ustanove. Pravilnik določa administrativne, tehnične in kadrovske pogoje, po katerih bodo tovrstne organizacije dobile priznanje za vodenje rodovniške knjige ter naloge, ki jih bodo morale izpolnjevati.

(4273) Pravilnik o označevanju čebel

Ta pravilnik določa način označevanja čebel, čebelnjakov in panjev. Zahteva tudi vodenje registra čebelnjakov in

potrebno dokumentacijo o čebelnjakih. To zadeva vse čebelarje. Za registracijo čebelnjakov so odgovorni čebelarji, za zbiranje in vodenje evidenc o tem pa priznana rejska organizacija za kranjsko čebelo. Ni razumljivo, zakaj v to niso vključena čebelarska društva in ČZS, saj bo tako registracija vseh čebelnjakov in evidenca o številu panjev oz. čebeljih družin potekala mimo naše stanovske organizacije, tako da ta ne bo dobila niti podatkov o vsem tem.

(4274) Pravilnik o zootehničnih standardih za plemensko kranjsko čebelo

Ta pravilnik določa zootehniške standarde za plemenski material kranjske čebele, razlaga pomen izrazov v vzrejemnem krogu (rodovniška matica, gospodarska matica, trotar, plemenišče, plemenilna postaja, označba matice), določa pogoje za vpis v rodovniško knjigo za kranjsko čebelo, vsebino rodovniške knjige, vsebino zootehničnega spričevala in druge pogoje.

Izrazoslovje v čebelarstvu

V različnih besedilih beremo, v pogovorih med čebelarji pa pogosto slišimo različne čebelarske izraze, ki v čebelarskem izrazoslovju še niso uveljavljeni. Slišimo različne nove ali manj primerne termine, čeprav imamo zanje lepe slovenske besede. Tudi v naši sodobni čebelarski literaturi marsikdaj preberemo izraz, ki po moje ni najustreznejši. Škoda bi bilo, če bi zaradi take uporabe sčasoma celo pozabili pravo slovensko besedo. Tako npr. slišimo okvir namesto satnik ali satna osnova namesto satnica itd. Vsi čebelarji, še posebej pisci člankov in čebelarskih knjig, bi morali uporabljati pravilne slovenske izraze. Posebej morajo za to skrbeti lektorji, ki tekste jezikovno pregledujejo. Mogoče je za mlajše čebelarje ali začetnike včasih težko, ker ne poznajo pravih besed ali pa so določene pojme spoznali z napačnim imenom. Različna so tudi mneneja med posameznimi čebelarji o določenem čebelarskem izrazu, pri tem pa vsak vztraja pri svojem. Ta problem bo rešen, ko bomo dobili čebelarski slovar.

Tako sta se Čebelarska zveza Slovenije in Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša že decembra lani dogovorila za sodelovanje pri pripravi Slovenskega čebelarskega terminološkega slovarja. Upravni odbor ČZS je za ta namen izbral in potrdil komisijo, ki že vse leto intenzivno dela na tem področju. Sestaja se vsakih 14 dni, med enim drugim sestankom pa vsak član pripravlja ali obdeluje gradivo oz. deluje prek elektronske pošte. Delo je obsežno, saj je bilo v računalniški program že doslej vnesenih 3000 iztočnic. Po predvidevanjih naj bi slovar izšel približno v treh letih.

Vsi čebelarji skrbimo za to, da bomo uporabljali izraze, ki so jih v zgodovini izoblikovali naši predniki! Slavisti Inštituta za slovenski jezik so tudi sami presenečeni nad tolikšnim številom lepih slovenskih izrazov v čebelarstvu.

Ob izteku leta

Ob koncu leta oz. decembra čebelarstva društva organizirajo občne zbornice. Večina bo volilnih. Prav je, da se jih udeležimo vsi čebelarji. Iz izkušenj pa vem, da se jih udeležijo le majhno število in še to vedno isti. To ni pravi odnos do stanovske organizacije in vodstev društev, saj morajo ta vložiti veliko truda in prostega časa za celoletno delovanje in še posebej za sam občni zbor, člani pa potem z neudeležbo ignorirajo njihovo delo. Na občnih zbornicah se je treba marsikaj dogovoriti o delu v naslednjem letu, ne nazadnje pa je to tudi druženje, ob katerem si lahko izmenjamo izkušnje, pridobljene v letu, ki je za nami. Za občne zbornice, zlasti za volilne, je še posebej pomembna udeležba. Zdaj je možnost, da zamenjamo člane vodstva društva, s katerimi nismo zadovoljni, menjave pa so potrebne tudi zato, da se posamezniki ne držijo funkcij »vse življenje«. Treba je dati možnost mlajšim in dejavnijim. Če je vodstvo društva zelo uspešno, seveda ni smiselno, da ga zamenjamo.

Tako tudi sam končujem leto mojega pisanja čebelarjevih opravil. Obveznost sem prevzel s strahom, saj sem se zavedal odgovornosti. Dela sem se lotil z vso resnostjo. Le tisti, kdor je to že delal, ve, koliko pozornosti je treba nameniti pisanju. Vendar sem pisal z veseljem. Posamezniki so mi izrazili svoje ocene in bil sem jih vesel. Seveda za večino ne vem. Zavedal sem se, da vseh ne bom mogel zadovoljiti. Čeprav so mesečna opravila namenjena začetnikom, vem, da jih bere kar velika večina članov oz. naročnikov, kot jih tudi sam, kadar jih pišejo drugi. Morda se kdo ni strinjal z vsebino mojih prispevkov. Prav gotovo ima vsak pisec svoj pristop, način dela in svoje izkušnje, kar je prav, saj naj bi upošteval nasvet, da »ni dobro nič, češar nisi sam preizkusil!«

Piscu mesečnih opravil v prihodnjem letu želim veliko uspeha!

Vsem čebelarkam in čebelarjem se zahvaljujem za prebiranje mesečnih opravil v tem letu in jim želim uspešno čebelarjenje in dobro letino v letu 2004!

BOJAN KORBAR,
Blejska Dobrava

ČEBELARJEVA OPRAVILA V NAKLADNIH PANJIH V DECEMBRU

December je zimski mesec in čebelar pravzaprav nima kaj početi pri čebelah, razen če temperature dopuščajo zimsko zdravljenje čebel proti varozi. To je obdobje, v katerem so družine brez zalege. Čeprav je razmeroma kratkotrajno, zlasti pri močnih družinah (po navadi od konca novembra do februarja), pa

je najpomembnejše za zatiranje varoe.

To pa je tudi mesec, ko imamo čas za analizo donosnosti čebelarjenja v minulem letu. V hribovitih krajih v okolici Jelovice in Pokljuke, kjer čebelarim, so paše kratkotrajne, zato je pomembno, da na različnih nadmorskih višinah izrabimo vsak dan medenja. Kratkotrajna paša v smrekovih gozdovih v alpskem svetu le s težavo poplača stroške čebelarjenja na enem mestu, saj je uspeh zelo odvisen od vremena. Zato je priprava čebel na pašo in tudi pomikanje čebel za medenjem smreke v višino del čebelarjevih opravil in podlaga donosnega čebelarjenja. Pogosto nam prav zadnje medenje smreke na najvišji nadmorski višini rešuje donosnost čebelarstva. Nikakor pa ne smemo zamuditi niti dneva, zato je bolje, da čebele pripeljemo kakšen dan prej, kot da zamudimo začetek paše. Če smo bili pri tem uspešni,

moramo decembra le še znati čim bolj prodati naš sladki pridelek.

V tem mesecu po navadi ni izletnih dni. Čim bolj mrzli so dnevi, tem bolj se čebele družine stiskajo v gručo, da bi preživele zimo. Močnim družinam tudi najnižje temperature ne škodijo. V obdobju mirovanja čebeljih družin moramo paziti, da v okolici stojišča vlada mir. Čebeljih družin ne smejo motiti različni čebelji zajedavci (miši, rovkve ipd.). V neposredni bližini stojišč nakladnih panjev ne smemo povzročati hrupa in drugega ropota, ki bi po nepotrebnem vznemirjal čebeljo družino.

Zunanje temperature se počasi spuščajo pod 0 °C. Zdaj je primeren čas za zapaženje čebeljih družin, če jih še nismo. Najbolj se obnesejo naravni materiali. Čebel nikakor ne smemo odevati z ne dovolj prepustnimi materiali, saj čebelja družina tudi pozimi pri nizkih temperaturah potrebuje svež zrak. Pri tem velja poudariti, da je pomembnejša kakovost kot količina materiala za zapaženje, najpomembnejše pa je, da je suh. Tako zazimljene čebele družine v miru preživijo še tako hudo zimo, vse tja do prvih znanilcev pomladi, ko bodo znova začele izletavati. Kljub temu da čebele potrebujejo mir, vsem priporočam, da enkrat na teden obiščete svoja stojišča in ugotovite, kakšno je stanje v njihovi okolici. Stanje čebelje družine v tem obdobju lahko preverimo le z

gumijasto cevko ali s slušalko na žrelu panja. Če lepo enakomerno šumijo, smo lahko brez skrbi.

December je primeren za opravljanje vseh drugih opravil stran od panja oz. čebelje družine. Predvsem mladim čebelarjem priporočam, da si v tem obdobju pripravijo vse, kar bodo spomladi potrebovali za uspešno delo. To je idealno obdobje tudi za prebiranje strokovne čebelarje literature in udeležbo na čebelarjskih predavanjih, saj se na ta način strokovno pripravljamo, da bo naše delo v prihodnjem letu še boljše. Zimski meseci so čas, da čebelarji osvežimo znanje in vzamemo v roke kakšno knjigo ali stare letnike »Slovenskega čebelarja«, za katere nam čez leto zmanjkuje časa. Na ta način si pridobimo in osvežimo znanje o čebelarjenju, ki nam ga tako ali tako vedno primanjkuje. Ne smemo si domišljati, da na področju čebelarjenja vemo vse. Ugotoviti moramo, ali smo za svoje neuspehe krivi sami ali so ti posledica drugih razlogov. Če ugotovimo objektivne slabosti, jih skušamo odpraviti ali preprosto prezre-

ti, nikakor pa ne smemo obupati.

Decembra se čebelarji v svojih čebelarjskih društvih srečujejo na različnih sestankih in predavanjih. Sedmi december je tudi mednarodni dan čebelarjev. Na ta dan goduje sv. Ambrož, zaščitnik čebelarjev. Pred nami je še nekaj dni leta 2003. V teh dneh bo veliko čebelarjskih srečanj in na njih si bomo čebelarji izrazili veliko dobrih želja za uspešno čebelarjenje v prihodnjem letu. Prav tako bo v soboto, 6. decembra, v organizaciji Akademskoga čebelarjskega društva in Čebelarjeve Zveze Slovenije v Čebelarjskem centru Slovenije tradicionalni Ambrožev ples. Na njem bomo med drugim izvolili tudi novo čebelarjsko kraljico.

Tako končujem svoje pisanje. Zahvaljujem se g. uredniku Janezu Miheliču za usmeritve in napotke. Zahvala velja tudi inž. Francu Moharju za tehnično pomoč.

Vsem čebelarkam in čebelarjem želim vesele božične praznike in srečno novo leto, v letu 2004 pa obilo čebelarjskih uspehov in veselja pri delu s čebelami.

ČEBELARSKA RADIJSKA PREDAVANJA V DECEMBRU 2003

Decembra 2003 boste v oddaji Kmetijski nasveti na prvem programu Radia Slovenija lahko poslušali:

- **v torek, 9. decembra**, ob 12.30, bo Milan Meglič pojasnil zakaj je potrebna kontrolirana pridelava medu;
- **v torek, 23. decembra**, ob 12.30, bo Mimi Plestenjak – govorila o medeni praznični peki slaščic.

Urednica Ivanka Polanec

Mag. IVO PLANINC,
dr. vet. med.

VETERINARSKI NASVETI ZA DECEMBER – HUDA GNILOBA ČEBELJE ZALEGE

Huda gniloba čebelje zalege je za čebelarstvo še vedno zelo resen problem. Pri preprečevanju te bolezni je pomembno predvsem, da poznamo osnovne klinične znake bolezni in da izvajamo predpisane preventivne ukrepe.

Preventivni ukrepi, ki jih je treba upoštevati:

– Čebelje družine kupujemo le v čebelarstvih z veljavnim zdravstvenim spričevalom, ki potrjuje, da so bile čebelje družine pregledane in da ne kažejo kliničnih znakov bolezni, kot tudi da izhajajo z območja, na katerem se ta bolezen ne pojavlja.

– Kadar kupimo stare rabljene panje ali preostalo čebelarjsko opremo, jih moramo pred uporabo razkuži-

ti z 2–3 % raztopino luga pri temperaturi 80–100 °C. Pred razkuževanjem in po njem prazne panje obžgemo s plinskim gorilnikom.

– Vsaj enkrat na leto razkužimo vso čebelarjsko opremo in ves pribor.

– Čebeljim družinam ne dodajamo medu, če ta prej ni bil preiskan na navzočnost spor P. larv.

– Potrebna je redna letna menjava vsaj ene tretjine plodiščnega satja.

Tabela na naslednji strani prikazuje podatke o pojavljanju hude gnilobe čebelje zalege v Sloveniji v letu 2003 in stanje zapor na posameznih območjih.

Tabela 1: Huda gniloba čebelje zalege v letu 2003

NVI-OE	Število vseh čebelarstev, v katerih je bila ugotovljena huda gniloba čebelje zalege v letu 2003	Število okuženih in uničenih čebeljih družin	Število okuženih čebelarstev – ugotovljena po prijavi lastnika	Število okuženih čebelarstev – ugotovljena pri pregledih po odločbi ali sistematiki	Število pregledanih čebelarstev in čebeljih družin na območju zapore	Žarišča, na katerih zapora še traja	Občina, v kateri je žarišče
Murska Sobota	12	37	1	11	91 (1267)	Lendava Petišovci	Lendava Lendava
Maribor	11	21	5	6	94 (1303)	Uršlja Gora Podkraj Vuzenica Sv. Primož Brestnica	Ravne Prevalje Vuzenica Vuzenica Maribor
Ljubljana	23	117	5	18	72 (1039)	Lanišče Borovec Gabrovčec	Škofljica Kočevje Ivančna Gorica
Celje	37	189	11	26	147 (2168)	Šentjur Dramlje Lepa Njiva Jagnjenica Zagrad	Šentjur Šentjur Mozirje Radeče Radeče
Sežana	3	6	3	0	11 (299)	Topole Dolina Postvice	Ilirska Bistrica
Nova Gorica	7	34	3	4	119 (2477)	Volčja Draga	Nova Gorica
Novo mesto	13	70	4	9	79 (1419)	Doblička Gora Šmalčja vas Vratno Draga Gora Sromlje	Črnomelj Šentjernej Šentjernej Šentjernej Krško Brežice
Skupaj	106	474	32	74	613 (9972)		

BZ
BZ
BZ
BZ

čebelarški kongres

PAVEL ZDEŠAR

»SEJEM BIL JE ŽIV« – APIEXPO 2003, KOT GA ŠE NI BILO

APIMONDIA 2003 v Sloveniji bo slovenskim čebelarjem še dolgo ostala v spominu kot nepozaben dogodek. Prvič po Antonu Janši smo se Evropi in svetu predstavili kot narod čebelarjev. Majhen narod v lepi deželi, v kateri je čebela posebej čislana domača žival in je v tisočletnem druženju s človekom zaznamovala njegov značaj, kulturo in celo nekaj značilnosti naroda v celoti. Ta veličastna prireditev je bila vrhunec uspešne prenove našega čebelarstva v samostojni državi. Čebelarški svet, ki nas je obiskal, je bil prijetno presenečen. Številni, ki nas niso dovolj poznali in so Slovenijo pred odhodom na kongres komaj našli na zemljevidu, so osupnili od presenečenja ter nam izkazovali spoštovanje.

Konec avgusta 2003 je z nami živela tudi celotna Slovenija. Zdaj je že pozna jesen in ob nakupovanju čebeljih pridelkov ali ob srečevanjih s čebelarji ljudje še vedno s spoštovanjem omenjajo minuli čebelarški kongres in v zvezi s tem kaj vprašajo. Na primer: Kako smo v teh težavnih časih rešili čebelarji zgradili tako lepe čebelarške domove? Ali smo jih res zidali sami? Koliko čebelarjev je pomagalo organizirati tako velik kongresni dogodek? ... Šele potem vprašajo, kakšna je bila letina. S ponosom pove, da doseženo ni samo delo odličnega vodstva in skupine zagnancev, ampak skoraj deset tisoč čebelarjev. Tudi v očeh drugih kmetovalcev smo po novem bolj cenjeni, celo sadjarji, vinogradniki in lovci nam priznavajo marljivost in uspehe. Ne gre za hvalisanje, če povemo, da Slovenci vse bolj spoštujejo svoje čebelarje in zaupajo našim čebeljim pridelkom. Biti čebelar je nekaj najlepšega. Pripadati kategoriji ljudi, ki jo ima družba samoumevno za svojo, jo spoštuje zaradi njene delavnosti, urejenosti, dobrot, marljivosti, večkratne družbene koristnosti, pa poleg osebnega zadovoljstva prinaša tudi odgovornost. Po vseh čebelarških uspehih v zadnjih dvanajstih letih bo redkeje slišati, da je čebelar zadnji na vasi. Vsem slovenskim čebelarjem pa je skupno, da ne bomo spali na lovorikah. Tako za slehernega člana kot za vodstvo že načrtujemo nove naloge, kajti veliko je še treba postoriti.

Da čebelarji nismo več zadnji na vasi, se je pokazalo tudi na razstavnem prostoru kongresa APIEXPO 2003. Razstava je bila veličastna, zelo skrbno pripravljena in še nikoli tako obiskana. V polmeru 800 km okoli nas živi največje število čebelarjev na svetu in že zaradi dosegljivosti smo pričakovali, da bo obisk velik. Kljub temu pa si nihče

ni upal napovedati, da bo obiskovalcev več kot 6000! Ta rekorden dosežek bo gotovo težko preseči. Gneča je bila vsak dan. V ponedeljek ob 10. uri dopoldne so se množice valile proti razstavnemu prostoru. Obiskovalca, ki je vstopil v kongresni prostor, je takoj prevzelo posebno vzdušje, ki je prežemalo vse udeležence, bodisi v organizacijskem, strokovnem, kulturnem ali poslovnem smislu. To ozračje je preželo tudi njega, tako da ga je začel izžarjati tudi sam, ga sprejemati in oddajati. Cankarjev dom je bil tiste dni »idealni panj za tako veličasten svetovni roj čebelarjev, prežet z matično substanco in dišavami«, ki bi jim najbolj zgoščeno rekli: »Čebelarjenje – način življenja«.

Razstavni prostor je sprejel 140 podjetij iz 55 držav. Poznavalec je takoj opazil, da so svetovni izdelovalci opreme v ponudbi upoštevali velikost čebelarstev in način čebelarjenja v Evropi. Na 1850 m² razstavnih površin je vsakdo našel pašo za svoje oči. Le poiskati jo je bilo treba. Ob tem je treba povedati, da je bil razstavni prostor idealno povezan z dvoranami, v katerih je potekal strokovni del kongresa. V kongresnem centru in ob njem je bila ponujena tudi možnost pogostitve in prehrane. Ob stavbi je bilo precej čebel, na Kongresnem trgu in tudi znotraj Cankarjevega doma pa še dobro obiskana prodajna tržnica čebelarških izdelkov. V takšnih idealnih razmerah je bil sejem lahko živ. Živahno ni bilo samo pri ogledovanju vrhunskih naprav, orodja in opreme za čebelarjenje. Opaziti je bilo veliko poslovnih stikov iz Evropske unije in preostalih delov sveta, ki so povpraševali in ponujali čebelje pridelke. Kot nekakšna tiha nenapovedana blagovna borza. In če je posloven navezoval stike ali skušal prodati svojo ponudbo, si je njegova spremljevalka lahko ogledala zgodovinsko in kulturno stran te velike razstave. Povsod je bilo namreč ves čas veliko ljudi. Obiskovalci kongresa so našli čas še za sprehod po ulicah Ljubljane, videli so jih celo na Ljubljanskem gradu, v blagovnicah, v muzejih ... Visoki gostje so obiskali svoja veleposlaništva. Številni gostje so obiskali Čebelarški center Slovenije na Brdu pri Lukovici. Tisti dan je deževalo, vendar se je na srečo pravočasno osušilo. Dogajanje se je začelo s prikazom običajev in s čebelarjenjem povezanimi spretnostmi različnih obrti. Tudi tam so zaživele stojnice in obiskovalci z vseh celin so kupovali razstavljeno blago in spominke. Kulturni program se je nadaljeval v družabno srečanje in se v nočnih urah končal z ognjemetom in plesom. Tudi to je bil APIEXPO

Pogled na razstveni prostor APIEXPO 2003.

2003. Obiskovalci so bili navdušeni. Događanje je bilo tako pestro, da si številni sploh niso utegnili v celoti ogledati razstave. Posebej mikavno je bilo pestro kulturno događanje, tudi na razstavnem prostoru v Cankarjevem domu. Odgovornemu strokovnjaku za postavitev razstave iz ČZS in osebju Cankarjevega doma se je posrečilo v pravi kombinaciji izrabiti vsako prostorsko možnost, tako da je nastala sinergija učinkov.

Za čebelarja je gotovo najmikavnejši del kongresa čebelarstva razstava. Vsak želi najti kakšno novost za posodobitev svojega čebelarstva in glede na bogato domačo in tujo ponudbo je bila večina gotovo zadovoljna. Za dobre poznavalca čebelarstva tehnologije pa novosti ni bilo prav veliko. Večina naprav je bila razstavljena v posodobljeni obliki, a le z delnimi tehničnimi spremembami. Najnovejši čebelarški stroji in naprave so vodeni povsem računalniško in elektronsko. Vse, kar smo videli, je dosledno izdelano materialov, primernih za uporabo v živilski industriji, pri tem pa je zelo poudarjena ekologija. Napredek je opazen zlasti na področju večje varnosti. Stroji in naprave so še precej bolj kot doslej opremljeni z elektronskimi in mehanskimi varovali. Pestra je bila tudi ponudba izdelkov za osebno zaščito čebelarja in njegovih pomočnikov, in to za vse vrste dela v pridelavi, predelavi in pri zdravstveni zaščiti čebel. Večina razstavljenih panjev je bila izdelana iz lesa. Najpogostejši so bili Lagstrothovi panji v standardni višini 232 mm, v povišani tričetrtinski različici in v dvetretinjski izvedbi s satniki višine 159 mm, ki je za naše razmere in našo čebelo najprimernejši. Velika je bila tudi ponudba panjev sistema Dadant. Trend stiropornih panjev in panjev, izdelanih iz različnih umetnih mate-

rialov, se je umiril. Delež plastike se povečuje pri izdelavi plemenilčkov in embalaže. Vse bolj popularno postaja krmljenje čebel z invertiranimi sladkornimi sirupi in z večjimi plastičnimi vedri. Evropski čebelar nima več časa ročno sestavljati, zbijati in žičiti satnikov. Za olajšanje tega monotonega dela je poskrbelo podjetje LEGA ter razstavilo odlično, tehnično posodobljen in po ceni vsakemu večjemu čebelarju ali čebelarškemu društvu dostopen strojek. Prava paša za oči so bili odstranjevalci mednih pokrovkov. Za naše potrebe je videti najprimernejši primerjek podjetja TOMAS. Prav tako so bili razstavljeni tudi odlično izdelani odkrivalniki satja na kovinske jezičke, vendar se tovrsten način odkrivanja satja pri nas ni uveljavil. Tudi razstavljene odkrivalne linije so bile najmanjše izvedbe, kljub temu pa so precej prevelike tudi za naša največja čebelarstva. Točila so bila poglavje zase: lično izdelana iz najboljših materialov, za vse panjske sisteme in vse načine čebelarjenja, ne glede na to, ali točimo doma ali v prevoznem in stabilnem čebelnjaku, za vse kategorije čebelarjev, velika, z močnimi in varnimi nizkonapetostnimi in po večini že elektronsko vodenimi pogoni. Prav tako smo videli tri vrhunske manjše polnilne naprave za srednja in nekoliko večja čebelarstva. Takšna naprava že sodi v tehnološke prostore našega tržno usmerjenega čebelarja. Zelo kakovostna nemška naprava omogoča polnjenje tekočega in kremnega medu. Francoska zobniška naprava potrebuje malo prostora in ima širok razpon uravnavanja. Polnilce medu LEGA je zelo primeren za naša čebelarstva, ker ga je mogoče priključiti na majhen kompresor, ima dobre možnosti uravnavanja, odlikuje pa ga tudi trajnost. Po ceni in kakovosti je bila mikavna naprava za umetno osemenjevanje matic, ki jo je razstavljala inštitut iz Dola pri Pragi. Prav tako ali še mikavnejša je bila precej draga elektronska solarno napajana tehničnica s SMS komunikacijo in brezžičnim prenosom podatka o donosu na oddaljenem stojišču. Videti je bilo mogoče tudi različne naprave za izdelovanje satnic, pa tudi drobne čebelarške opreme je bilo veliko, za vsakega nekaj.

Krivično bi bilo, če ne bi ocenili in primerjali domačega prispevka na APIEXPO 2003.

V začetku omenjena intenzivna prenova našega čebelarstva je tudi v tem pogledu zagotavljala uspeh. To pove že veliko število nagrad, ki so jih prejeli naši razstavljalci v tekmovalnem delu. In upravičeno bi nagrada pripadla še kateremu od domačih razstavljalcev. Začnimo z zgodovino. Čebelarški muzej iz Radovljice in Čebelarstva zveza Slovenije sta svoja razstavna prostora uredila z eksponati, posterji, slikami, zgodovinskimi unikati, panjskimi končnicami, fotografijami, čipkami, likovnimi stvaritvami, narodnimi nošami, staro in novo slovesno čebelarstvo obleko, z zemljevidi, teksti v več jezikih, računalniško predstavljivo vzreje matic, elektronskimi napravami za napovedovanje medenja itd. Tako natančnega in celostnega zgodovinske-

ga pregleda čebelarjenja dežele gostiteljice v obeh, vrhunsko urejenih prostorih, ni bilo še na nobenem čebelarškem kongresu doslej. S toliko čebelarške zgodovine se lahko ponaša le redkokatera država. Tega, žal, ni nihče poudaril. Za oči je bil najprivlačnejši razstaveni prostor podjetja Medex z izjemnim primerkom starega čebelnjaka – ulnjaka, poslikanega z umetniškimi končnicami, ličnim drobnim srčkom iz lecta za vsakega obiskovalca, maskoto čebele ter z vzorno razstavljenjo celotno ponudbo. Prijazni profesionalni poslovni odnos osebja je izražal težnjo pomlajenega kolektiva tehnološko prenovljenega podjetja s tradicijo po osvojitvi novih trgov. Podjetje Logar Trade iz Šenčurja se je v hudi konkurenci uspešno predstavilo s ponudbo točil, večjih posod in vsakršne drobne čebelarške opreme. Čebelarstvo Božnar je, kot se priznaneu srednje velikemu čebelarškemu podjetju tudi spodobi, zadržalo izvirnost ponudbe v lični embalaži in razvilo sodobno predstavitev in trženje po svetovnem spletu. Čebelarstvo Koželj iz Dolenjske je izkazalo izjemen podjetniški duh in iznajdljivost ter svojo bogato tržno predstavitev okrasilo s številnimi spominki čebelarške poslikave. Endovital, d.o.o., podjetje družine Fabjan iz Dobrepolja, je številne obiskovalce privabilo z odličnim, presenetljivim sejamskim načinom predstavitve. Dobro znanje jezikov mlade generacije je nadgradilo tržni pristop, ki so ga oplemenitili s

čudovitim nastopom domačega dekliškega zbora. Tudi podjetje Apis M&D, d.o.o., Marko Debevec z Vrhnike je pripravilo izvirno predstavitev. Pred vhom na sejmišče si je postavilo svoj šotor. V svoji celotni ponudbi je predstavilo tudi nov tip samooskrbovalnega plemenilčka iz poliuretanske mase. Za strokovnjake je bila izjemno učinkovita demonstracija vzreje matic in čiste kranjske čebele na njihovem razstavnem prostoru. Njihove čebele so namreč brez vznemirjanja in pikov prenašale množico, ki se je gnetla ob odpiranju panjev, to pa je zelo presenetilo tako domače kot tuje poznavalce. To je bila izjemna promocija kranjske čebele in strokovnjaki iz tujine nas že prosijo za vzrejni material. Drugi vzrejevalci matic so se, žal sočasno, preveč zadržano predstavljali v spodnji kletni etaži. Pohvalimo lahko tudi razstavne prostore bližnjih držav, zlasti predstavitve Madžarske, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine.

Še veliko bi jih lahko pohvalili. Vsak, ki ima stik s čebelarstvom, je po svoji moči prispeval k tej prireditvi. Zgodilo se je tudi nekaj neljubih spodrslijav, vendar jih je dežurni štab organizacijskega odbora sproti reševal in niso zmotile odlične prireditve, gotovo pa bodo dober nauk za prihodnje priložnosti. Skoraj ni verjetno, da bi starejša generacija čebelarjev še enkrat doživela tako veliko in nad vse srečno izvedeno čebelarško prireditev.

Z VEČ ZNANJA DO VEČ IN BOLJŠEGA MEDU

Čebelarško društvo Peter Pavel Glavar Komenda organizira sklop čebelarških predavanj, ki se **bodo odvijala vsak četrtek, v januarju in prvi četrtek v februarju 2004. Prvo predavanje bo 8. januarja in se bo začelo ob 17. uri in končalo ob 20. uri.** Celoten sklop bo obsegal 20 šolskih ur. Kraj predavanj bo dom Antona Breznika na Križu pri Komendi.

Predavali bodo priznani čebelarški strokovnjaki, in sicer:

1. Pavle Zdešar bo predstavil, kako najbolje pripraviti čebele za uspešno izrabo čebelje paše,
2. Werner Behrens nas bo seznanil s svojim načinom reševanja čebelarških problemov,
3. Borut Preinfalk nas bo seznanil z najboljšimi načini borbe proti čebeljim nevšečnostim,
4. Milan Meglič bo predstavil nove izzive čebelarjem v zvezi s predpisi, ki so že v veljavi, ali pa se šele pripravljajo,
5. Prezelj Franc bo predstavil nova odkritja s področja čebelarjenja v nastalih pogojih.

Prijave sprejema Stane Jenko na telefon, 031 253 340 ali 041 685 576, ali 041 295 766.

Število udeležencev je omejeno. Kotizacija je 5000 SIT na udeleženca.

ČD PPG Komenda

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

vas vljudno vabi

NA ODPRTJE RAZSTAVE FOTOGRAFIJ »SLOVENSKI GORSKI SVET«, ki jih je pripravil Ciril Velkovrh

Razstavo bomo s krajšim kulturnim programom odprli **v sredo, dne 3. 12. 2003 ob 17. uri** v prostorih Čebelarškega centra Slovenije na Brdu pri Lukovici.

STANKO VEDLIN –
PREŠA, MAJŠPERK

ODMEV NA DNEVE APIMONDIE V LJUBLJANI

Za nami je pomemben praznik slovenskih čebelarjev. V najlepši luči so bili na kongresu Apimondia 2003 prikazani dosežki spontanega, dve sto let trajajočega razvoja slovenskega čebelarstva, pa tudi sto let trajajoča prizadevanja naših čebelarjev za ekonomičnost čebelarjenja, za boljše čebele in boljši panj. Prikazano je bilo delo množice naših strokovnjakov, od Antona Janše do sodobnih znanstvenikov, ki pravzaprav nadaljujejo Janševo delo.

Dolga leta smo samo sanjali o svojem čebelarškem domu in občudovali sosednje narode, ki so se ponašali s svojimi čebelarškimi šolami in čebelarškimi raziskovalnimi centri. Z zgraditvijo Čebelarškega centra na Brdu pri Lukovici so se nam sanje uresničile. Trije slovenski Janezi – Gregori, Poklukar, Mihelič – so v lični knjigi z naslovom Kranjska čebela v Sloveniji v nekaj stavkih povedali vse o našem čebelarstvu, vrhunske fotografije Franca Šivica pa so na razstavi, na plakatih, v reklamah in različnih brošurah prikazale slovensko čebelarško dušo. Pristrčna hvala vsem imenovanim in neimenovanim, požrtvovalnim strokovnjakom za njihovo delo. Pokazali ste, da je tudi v naši mladi Sloveniji doma tradicija, čeprav smo stoletja hlapčevali tujim narodom.

Želim si, da bi brez sporov tako tudi nadaljevali pot k skupnemu cilju, to je hitrejšemu razvoju slovenskega čebelarstva.

Naše majhno društvo v občini Majšperk v Halozah se je dobro pripravilo na sprejem čebelarjev udeležencev kongresa iz tujine. Obiskali so nas čebelarji iz Litve. Vodil jih je predsednik litovskih čebelarjev Habil dr. Jonas

V ospredju od leve: Stanko Vedlin, županja Darinka Fakin, dr. Algirdas Amšiejus, Franci Ribar in dr. Jonas Balžekas.

Balžekas. K nam jih je pripeljal prevajalec iz ruskega jezika, naš rojak iz Kanade, g. Franci Ribar iz Hamiltona. Goste smo sprejeli na gmajni pod gradom Štatenberg pri prevoznem čebelnjaku našega člana g. Janka Pislaka. Lačen in žejen ne moreš misliti na čebele. Ponudili smo jim kruh in pecivo iz medu, medico, medeno žganje in »kačjo slino« (tropinovec) za lažjo prebavo. Janko Pislak je razstavil vse svoje pripomočke za vzrejo matic in pridelavo matičnega mlečka, Vlado Tumpej jim je predaval o čebelarjenju v AŽ-panju, njegova žena Irena pa je ob pomoči čebelark Jule, Tilke, Tatjane in Ive pridno skrbela, da gostje niso bili lačni in žejni. Naše in litovske čebelarke so kmalu našle skupen jezik. Izobražene čebelarje iz Litve so zlasti pritegnili čebelarjenje v AŽ-panju, pridobivanje matičnega mlečka ter selekcija in vzreja matic.

Litovce je zanimalo vse – pomladni razvoj družin, paša, rojenje, priprava družin na proizvodnjo matičnega mlečka, prevozi čebel in tudi cene na našem trgu. Janko Pislak je imel naseljen hramček s štirimi plemenilčki, v katerih so občudovali lepe označene matice. Podaril jim je prazne matičnice in jih povabil, naj si matice sami ulovijo. Enemu je matica po nesreči odletela. Janko mu je svetoval, naj se odstrani od hramčka, pa bo matica sama priletela nazaj. Ko je priletela, jo je gost srečen spravil v svojo matičnico. Ker so vsi razumeli rusko in poljsko, smo kmalu postali dobri sogovorniki. Ruščina je bila pri njih uradni jezik do osamosvojitve v 90-tih letih. Na gradu Štatenberg je bila takrat kolonija Forma viva Makole. Ker so gostje prispeli s skoraj eno uro zamude, je bilo premalo časa za natančnejši zgodo-

»Gasilska« fotografija litovskih in naših čebelarjev pred Pislakovim prevoznim čebelnjakom pod Štatenbergom.

vinski ogled gradu in razstave likovnih umetnikov iz vse Slovenije. Štatenberg je najbolj ohranjena baročna stavba na Slovenskem. Ob odhodu z gradu je vsak gost prejel frakelj medenega žganja z napisom ČD Majšperk. Naš Vlado Tumpej je prisedel v avtobus z gosti, da bi jih opozoril na lepo haloško deželo, v kateri so doma vince in veseli ljudje. Ob šoli je pokazal na šolski čebelnjak in povedal, da smo med prvimi v Sloveniji na osnovni šoli ustanovili čebelarški krožek. Ustavili smo se pred lepo urejeno gostilno Dolinca, tam pa nas je že čakalo kosilo. V veliki obednici je bila razstava slik na platnu s temo »Čebela v občini Majšperk«. Likovni umetniki iz Majšperka so pod vodstvom svojega mentorja Branka Gajšta in prof. Fortine en dan slikanja namenili čebelarstvu, slike pa razstavili v čast udeležencev Apimondie in praznika občine Majšperk. V lepo okrašeni jedilnici je na naše goste čakal moški pevski zbor Svoboda in jih pozdravil s slovensko čebelarstvo himno – Čebelarstvo pesmijo ob spremljavi harmonikarja Dejana. Županja občine Majšperk mag. Darinka Fakin je izrazila veselje, da lahko pozdravi goste iz Litve. Predstavila jim je naše gospodarske in turistične zmogljivosti in jih povabila k nam na dopust. Predsednik ČD Majšperk se je zahvalil županji za sprejem gostov, prav tako pa tudi vsem drugim, ki so pomagali pripraviti toplej sprejem: gospodinjam za medene dobrote in pijače, slikarjem za domiselno naslikane motive in moškemu pevskemu zboru pod vodstvom Stanka Vedlina ml. za zapete pesmi. Ko smo si dušo privežali s pristnim haloškim vinom, je spontano privrela iz naših src pesem »Kolkor kapljic,

Koncert v čast litovskih čebelarjev pred oltarjem v cerkvi na Ptujski Gori.

tolko let ...». Litovci so bili tako navdušeni, da so v svojem jeziku zapeli svojo zdravico in dodali: »Hura Majšperk, hura Ljubljana, hura Slovenija!« To je bil res čudovit dan, kot da bi ga nekoč zrežiral. Gospod dr. Jonas, predsednik litovskih čebelarjev, se je vidno vžičen zahvalil za lep sprejem, za strokovno predavanje g. Pislaka ter za odlično kosilo. Ge. županji se je zahvalil za pozdravne besede, organizatorju srečanja, Čebelarstvu društvu Majšperk, pa izročil spominsko darilo, lep umetniško izdelan vrč iz porcelana za pitje piva. Litovski narodni pijači sta pivo in vodka. Nasmehnil se je in rekel, da se iz njega z užitkom pije tudi vino.

Po programu je sledil ogled bisera gotske arhitekture na Slovenskem, lepe romarske cerkve Marije Pomočnice na Ptujski Gori. Po dogovoru nas je pred cerkvijo čakal g. pater Maks Klejnšek. V brezhibni nemščini jim je orisal zgodovino in pomen božjepotne cerkve za naše haloško okolje in za vso Slovenijo. Rad je odgovarjal na vprašanja vernikov iz Litve. Za slovo je moški pevski zbor zapel še štiri narodne in umetne pesmi ter končal s Försterjevo »Večerni ave«. Pod mogočne cerkvene oboke je zaplavala nežna melodija večerne pesmi, v slovo prijateljem čebelarjem in z željo: »Bodite srečni in še kdaj na svidenje!« Hvaležni g. patru Maksu in moškemu pevskemu zboru za lepe besede in našo slovensko pesem v čast našim novim prijateljem smo zadovoljni odšli iz božjega hrama.

Na trgu je čakal avtobus, da jih popelje med ptujske čebelarje, v ptujsko vinsko klet, na degustacijo pristnega haloškega vina in na ogled večstoletne Petovije. Besede slovesa pred avtobusom in topel, prisrčen stisk rok v slovo je še enkrat obogatila Šivičeva čebelarstva pesem »Od cveta« do cveta leta čebela.

Ob slovesu po koncertu v cerkvi. V sredini dr. Jonas Balžekas – predsednik litovskih čebelarjev. Levo na sliki Franci Ribar iz Kanade. Desno ob Jonasu Stanko Vedlin – organizator srečanja.

SILVO POSL
Čebelarški mojster

OBISK TUJIH ČEBELARJEV NA ČEBELARSTVU VITA-MED IN V ČEBELARSKEM DRUŠTVU ŠMARJE PRI JELŠAH

Po končanem svetovnem čebelarškem kongresu Apimondia je poklicno čebelarstvo VITA-MED, POSL na Ponikvi in ČD Šmarje pri Jelšah obiskalo približno štirideset čebelarjev, sicer udeležencev Apimondie.

Gostom iz ZDA, Velike Britanije, Argentine, Rusije, Švice in Avstralije – nekateri med njimi so tudi znanstveniki s področja čebelarstva – sem skupaj s povabljenimi člani čebelarških društev Obsotelja in Kozjanskega ter ob navzočnosti predstavnikov Čebelarške zveze Celjske regije že dopoldne razkazal naš čebelnjak na Ponikvi.

Gostom sem pokazal slovenski način čebelarjenja, to pa je bilo za večino nekaj povsem tujega in novega. Ko smo skupaj ugotovili, da je v Sloveniji zelo veliko čebelarjev in tudi veliko število panjev na km², ko smo jim predstavili tudi ponudbo naravne paše v naših razmerah, smo lahko tudi ugotavljali, zakaj imamo v Sloveniji takšne panje. Še z večjim zanimanjem pa so opazovali naše rešitve glede preprečevanja rojilnega razpoloženja in povečevanja prostornine osnovnega AZ-panja z zakladami. Seveda so vprašanja kar deževala in za pojasnjevanje bi potreboval nekaj dni, ne pa komaj pičli dve uri. Gostje so bili navdušeni nad poslikanimi panjskimi končnicami, ki so simbol in razpoznavni znak slovenskega čebelarstva. Najbolj radovedni so si jih lahko do potankosti ogledali pri čebelarškem domu Čebelarškega društva Šmarje pri Jelšah, kamor jih je pot vodila po zajetnem okrepčilu na čebelarstvu VITA-MED.

V Šmarju sta jih pozdravila in nagovorila tudi župan občine g. Jože Čakš in ravnatelj osnovne šole, ob kateri stoji čebelarški dom, g. Stanko Šket. Predsednik Čebelarške družine Šmarje pri Jelšah g. Alojz Tirgušek in tudi sam sva goste spremljala ves dan.

Po okrepčilu smo jih popeljali v steklaro Rogaška Slatina. Z velikim zanimanjem so si ogledali proizvodnjo kristalnega stekla in brušenja v končno podobo, ob koncu ogleda pa so tudi veliko nakupili. Na poti nazaj v Šmarje smo se še sprehodili med kapelicami znamenite Kalvarije, ki jo sestavlja 12 kapelic Jezusovega križevga pota, in se na vrhu okrepčali s »ta medenim« prizadevnih šmarskih čebelarjev. Sledil je ogled bogato poslikane cerkvice sv. Roka, Kompasov vodnik pa je gostom zelo kakovostno opisal pomen poslikav. Potem smo se vrnili k domu čebelarjev v Šmarje, tam pa nas je pričakal že razigran ansambel, katerega člani so tudi tamkajšnji čebelarji. Njihove žene so poskrbele, da je prijetno dišalo iz posod, v katerih so se pekle različne mesne dobrote. Gostje so bili precej utrujeni, zato so takoj posedli po klopih in uživali v čakanju na prigrizke.

Očitno zadovoljnim gostom smo dali možnost, da tudi sami izrazijo svoje občutke o tem, kako so doživeli dan na progi št. 9, ki jih je 29. avgusta 2003 vodila na Štajersko. Sproščeno so drug za drugim prihajali na oder in govorili o nepozabnih doživetjih, ki jih bodo ponesli v svoje domovine na vseh koncih sveta. Da je bilo

Spominska slika pred domačim čebelnjakom.

V Ljubljani smo bili na medeni tržnici.

Foto: S. Posl

temu res tako, priča tudi nedavno prejeto osebno pismo, v katerem se nam eden izmed obiskovalcev iz daljne Avstralije še enkrat zahvaljuje za gostoljubnost.

Ta dan so se stkale številne vezi in prijateljstva. Človek skoraj ne more verjeti, da je tako majhna Slovenija, čeprav le za kratek čas, postala tako pomembna. Upam in verjamem, da nam je našo majhnost uspelo prikazati v veliki luči, to pomembnost pa moramo ohraniti tudi vnaprej, ne glede na to, da pridelamo samo toliko medu, kolikor ga sami porabimo, in ne glede na to, v katerem panjskem sistemu čebelarimo.

In na koncu bi se rad zahvalil Čebelarški zvezi Celjske regije in vsem društvom, ki so kakor koli pomagala pri pripravi tega programa. Še posebna zahvala velja Čebelarškemu društvu Šmarje pri Jelšah, saj smo hitro našli skupen cilj, cilj, za katerega se je bilo vredno potruditi.

Naši gostje so bili zadovoljni z našim sprejemom. Foto: S. Pošl

MARJAN DEBELAK

NEKAJ OBROBNIH VTISOV Z »NAŠE« APIMONDIE

Doslej se nisem udeležil še nobene Apimondie, zato ne morem delati primerjav. Pričakovanja so bila velika. Kolikor sem zmož, sem si dogodek ogledal, saj so mi organizatorji kot »tehničnemu delavcu« omogočili prost vstop.

Najprej nekaj hitrih vtisov:

– to je bil res dobro potekajoč ter za ušesa in oči izjemno bogat veliki čebelarški dogodek, ki je odmeval celo v naših, za take dogodke ne preveč odprtih javnih občilih;

– Šivic-Avsenikova himnična čebelarška pesem je bila izvrstna zamisel in popestritev kongresnih dogodkov, v prihodnje pa bo njena izvedba gotovo še izpopolnjena;

– v celoti me je zadovoljila veličastna predstava naših praporščakov z množico čebelarških praporov;

– »takmašna« čebelarška obleka, v katero so se oblekli številni naši čebelarji, je naredila lep vtis na celotno prireditev;

Stojnica Medexa na razstavi Apimondie.

Foto: M. Debelak

Predstavitel slovenskega čebelarstva v razstavnih prostorih na Apimodii.

Foto: M. Debelak

– Čebelarška zveza Slovenije je skupaj s podjetjem Vema in Lukovčani v Čebelarškem centru na Brdu in ob njem priredila nepozaben, veličasten sprejem in veliko čebelarstvo veselico.

Že na otvoritveni slovesnosti v Cankarjevem domu se mi je vtisnilo v spomin navdušenje, s katerim je predsednik Apimondie dal besedo čebelarju iz Italije, ki je dramatično oznanil konec težav z varoo. Čebele naj bi se po njegovi preprosti apitehnični metodi same ubratile pred tem zajedalcem. Žal o tem epohalnem odkritju proti vsem pričakovanjem pozneje nisem slišal ničesar več.

Če ostanem še pri zabavnejših prikazih, naj mi bo dovoljeno omeniti moskovskega župana, ki je poslal na razstavo poseben nakladni panj v obliki soda, menda za sibirskie razmere, ter tehnično in biološko-eksperimentalno zanimiv panj iz Madžarske. Ta se stalno vrti, zato se morajo v njem čebele znajti po svoje, kar menda tudi storijo.

Na razstavi, ki se je razprostirala na vseh možnih površinah tako v Cankarjevem domu samem kot tudi okoli njega, smo se lahko naužili pogledov na veliko izbiro vsega, kar je povezano s čebelarjenjem. Veliko stvari se na takih stojnicah (podobno kot na živilskem trgu) seveda ponavlja v različicah, ki jim na hitro s težavo najdemo pomembne izboljšave v primerjavi z izdelki, ki smo jih videli doslej. Pot do vseh stojnic je bila kar zapletena, saj so bile nameščene v treh etažah, do katerih so vodili precej skrivnostni prehodi.

Na lastne oči smo se lahko prepričali, da svetovni proizvajalci in prodajalci čebelarške opreme vse stavijo na čebelarjenje v nakladnih panjih. Razen naših razstavljalcev nisem videl nikogar, ki bi imel kaj izrazito namenjenega za čebelarje s panji v čebelnjakih. Pa tudi to je bilo očitno, da niti dva ponudnika opreme za nakladno čebelarjenje nista imela standardizirane ali med seboj usklajene opreme. Izvedb nakladnih panjev je bilo videti, kolikor si hotel, in vsak je hvalil svojo.

Opazil sem, da je čebelarjenje v naših panjih v čebelnjaku za tuje čebelarje po večini »španska vas«. Če sem na primer komu na razstavljenem primeru pokazal, kako znamo tudi pri nas čebelariti pridobitno, udobno, celo prostorninsko neomejeno in kulturno, so bili kar presenečeni.

Ker je bila to seveda svetovna čebelarška razstava, smo lahko videli tudi številne pripomočke za industrijsko in farmsko čebelarjenje na veliko, predvsem različne izvedbe »tekočih trakov« za točenje medu. Za nas verjetno zgolj zanimivost.

Naši čebelarji, pa tudi kak tuj čebelar, so se bolj mudili okoli naših »štantov«, na katerih so po primerljivi kakovosti in ceni ponujali to, kar potrebujemo.

Naša reprezentančna razstava slovenskega čebelarstva je bila solidna. Škoda le, da na njej nismo videli, morda zaradi stiske s prostorom, tudi maket naših čebelnjakov, ki so jih pred časom izdelali dijaki Lesarske šole.

Za promocijo naše kranjske sivke je bilo na kongresu veliko storjenega in se je po mojem mnenju »prišlo«. Na osrednjem plakatu – znaku za kongres je bila sivka res sijajno predstavljena.

Apimondia je za nami. Bogatejši smo za veličastne dogodke, dragocene izkušnje in nove poglede. Mislim, da smo se odlično izkazali kot gostitelji in kot organizatorji.

Potrдили in utemeljili, morda celo utrdili smo našo posebnost ukvarjanja s čebelami, ki tiči v geslu „naše“ Apimondie: »Čebelarjenje kot način življenja«, povedano drugače: »življenje s čebelami«.

V nekaj letih smo slovenski čebelarji dogradili in opremili veličasten Čebelarški center na Brdu pri Lukovici, uspešno smo spravili pod streho Apimondio – delo za več generacij čebelarjev prostovoljcev v izrednih razmerah in pogojih dela.

Zdaj je napočil čas, da dokažemo ali pokažmo, kako je mogoče vse doseženo ohraniti in uporabljati v normalnih razmerah za delo in poslovanje.

POPRAVEK

V vabilu na deseto ocenjevanje slovenskih medov, objavljenem v 10. št. Slovenskega čebelarja, se je zgodila neljuba pomota. V naslovu in v besedilu se pravilno glasi: ENAJSTO OCENJEVANJE ...

ČD Ljubljana Moste-Polje

OBVESTILO

Vsa čebelarška društva, ki še niso sporočila številke transakcijskega računa, znova prosimo, da to storijo nemudoma. (Že decembra bomo izplačevali sredstva na panj.) – Telefon: 01/ 729 61 00.

Tajništvo ŽZS

Obvestilo odličja**PRAVILNIK O ODLIKOVANJIH,
PRIZNANJIH IN NAGRADAH****1. člen**

Za posebne zasluge in požrtvovalno delo na področju čebelarstva podeljuje Upravni odbor Čebelarске zveze Slovenije (dalje UO ČZS) v skladu z določili tega pravilnika pisno priznanje, odličja Antona Janše (dalje: A. J. III., II. in I. stopnje), častno diplomo ali nagrado Antona Žnideršiča (dalje: A. Ž.) in nagrado Petra Pavla Glavarja (dalje: P. P. G.).

2. člen

Pisna priznanja, častne diplome in nagrade A. Ž., odličja A. J. in nagrade P. P. G. podeljuje UO ČZS samoiniciativno, na predlog osnovne čebelarске organizacije (dalje CO) ali na predlog pristojne komisije ČZS.

V skladu z določili tega pravilnika nekatera priznanja in odličja lahko podeljujejo tudi upravni odbori čebelarских organizacij.

3. člen

Priznanja, častne diplome, odličja in nagrade praviloma lahko prejmejo le čebelarji, ki so prek ČO včlanjeni v ČZS in ČO, ali so včlanjeni v ČZS, v izjemnih primerih pa tudi druge fizične ali pravne osebe zunaj čebelarstva, če so s svojim delom pomembno prispevali k napredku čebelarstva.

4. člen

Pisno priznanje čebelarju, ČO ali drugemu podeli UO za uspešno izvedeno akcijo ali dejanje v splošno dobro čebelarstva na naslednjih področjih: izobraževanje čebelarjev in čebelarskega podmladka, raziskav, organiziranja znotraj in zunaj čebelarских organizacij, objavljanja v našem glasilu in javnih medijih ter pospeševanja čebelarstva v najširšem pomenu te besede.

UO ČZS lahko podeli pisno priznanje fizični ali pravni osebi zunaj čebelarских vrst za dosežke, navedene v prvem odstavku tega člena.

5. člen

Odličje A. J. III. stopnje (bronasto) podeli UO ČO zaslužnemu čebelarju ali drugemu za najmanj 5 let uspešnega opravljanja nalog in akcij, navedenih v prvem odstavku 4. člena tega pravilnika.

UO ČZS lahko podeli enako odličje ČO, ki praznuje 50 ali več let uspešnega delovanja, in fizični ali pravni osebi zunaj čebelarstva za najmanj 5 let ponavljajoča se dejanja in akcije, navedene v prvem odstavku 4. člena tega pravilnika. Odličje A. J. III. stopnje se lahko podeli tudi posmrtno.

6. člen

Odličje A. J. II. stopnje (srebrno) podeli UO območne čebelarске zveze, kjer le-te ni, pa UO ČO ob pisnem soglasju sosednje CO zaslužnemu čebelarju ali ČO za najmanj 15 let uspešnega opravljanja nalog in akcij, navedenih v prvem odstavku 4. člena tega pravilnika, od tega pa najmanj 5 let na med-društveni ravni.

UO ČZS lahko podeli enako odličje ČO, ki praznuje 70 ali več let uspešnega delovanja, in fizični ali pravni osebi zunaj čebelarstva za najmanj 15 let ponavljajoča se dejanja in akcije, opisane v prvem odstavku 4. člena tega pravilnika.

Odličje A. J. II. stopnje praviloma prejme prejemnik, ki je že odlikovan z odličjem III. stopnje. Odličje A. J. II. stopnje se lahko podeli tudi posmrtno.

7. člen

Odličje A. J. I. stopnje (zlato) podeli UO ČZS zaslužnemu čebelarju in drugi fizični ali pravni osebi za najmanj 25 let uspešnega opravljanja nalog in akcij, navedenih v prvem odstavku 4. člena tega pravilnika, ali najmanj 10 let na državni ravni ter ČO, ki praznuje 90 ali več let uspešnega delovanja.

Odličje A. J. I. stopnje praviloma prejme prejemnik, ki je že odlikovan z odličji III. in II. stopnje. V izjemnih primerih lahko UO ČZS podeli vsako od odličji A. J. pred roki, določenimi v tem pravilniku. Odličje A. J. I. stopnje se lahko podeli tudi posmrtno.

8. člen

Častno diplomo A. Ž. podeli UO ČZS inovatorju za izvirne novosti ali izboljšave (inovacije) s področja tehnologije čebelarjenja, ki jih avtor daje na razpolago vsem čebelarjem.

Nagrada A. Ž. v višini povprečne bruto plače v državi, izplačane v minulem letu, podeli UO ČZS inovatorju za izjemne inovacijske dosežke s področja tehnologije čebelarjenja, ki bistveno izstopajo po količini (številu inovacij) in/ali kakovosti (ekonomski učinkovitosti) inovacij, in jih avtor daje na razpolago vsem čebelarjem.

9. člen

Nagrada P. P. G. za življenjsko delo trajne vrednosti v bruto znesku dveh povprečnih plač v državi, izplačanih v minulem letu, podeli UO ČZS nagrajencu, ki:

- objavi izvirna avtorizirana teoretična dela uporabne vrednosti izjemnega pomena za napredek čebelarstva;

- objavi znanstvene prispevke, diplomsko nalogo, problemsko-analitično obdelane teme in podobne dosežke uporabne vrednosti s področja čebelarstva.

10. člen

Sredstva za nagrado P. P. G. in A. Ž. za vsako leto zagotovi UO ČZS v letnem finančnem načrtu. Če nagrada v tekočem letu ni podeljena, se sredstva zanjo prenesejo v naslednje leto.

11. člen

UO ČZS vsako leto v novembrski številki Slovenskega čebelarja objavi razpis, v katerem določi roke za zbiranje predlogov za podelitev priznanj, odličij in nagrad, ki jih podeljuje ČZS.

Pisni predlogi morajo vsebovati ime in priimek, rojstne podatke, bivališče, ČO in opis zaslug, zaradi katerih je kandidat predlagan za odličje oz. nagrado.

Prijave za inovacijske častne diplome A. Ž. lahko na predpisanem vprašalniku vlagajo kandidati vse leto.

Prijave na razpis, poslane na predpisanih obrazcih, sprejema tajništvo ČZS.

12. člen

ČZS vodi evidenco odlikovancev z odličji A. J., prejemnikov častnih diplom in nagrajencev A. Ž. ter P. P. G.

Ob nakupu pisnih priznanj in odličij A. J. III. in II. stopnje morajo ČO predložiti podatke iz drugega odstavka 11. člena tega pravilnika.

Vsa priznanja, diplome, odličja in nagrade so intelektualna lastnina ČZS in se smejo uporabljati le z njenim dovoljenjem ter v skladu s tem pravilnikom.

13. člen

Prejemnik pisnega priznanja ali častne diplome A. Ž. prejmejo priznanje oz. diplomu, odlikovanci z odličji A. J. prejmejo medaljo, značko in diplomu, nagrajenci z nagrado A. Ž. in P. P. G. prejmejo predpisano denarno nagrado in diplomu.

Na pisnem priznanju ali diplomu mora pisati: naziv ČO, ki odlikovanje podeljuje, datum podelitve, ime in priimek odlikovanca ter podpis predsednika in tajnika ČO.

14. člen

Priznanja, diplome, odlikovanja in nagrada se izročajo dobitnikom ob slovesnostih ali na občnih zborih, v vsakem primeru pa na čim bolj slovesen način.

15. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati pravilnik o podeljevanju čebelarских odlikovanj (objavljen v SČ, 12/90) in pravilnik o podeljevanju nagrad iz sklada Petra Pavla Glavarja (objavljen v SČ, 10/84).

16. člen

Ta pravilnik začne veljati 15. 3. 2003, ko ga je na svoji 2. redni seji s sklepom št. 189 sprejel upravni odbor ČZS. Pravilnik se objavi v Slovenskem čebelarju.

Anton Tomec,
tajnik

Lojze Peterle l.r.,
predsednik

PRAVILNIK O ODLIKOVANJIH, PRIZNANJIH IN NAGRADAH

Izvedbena navodila

1. člen

Če ena ČO v istem letu predlaga za odlikovanja, priznanja in nagradeveč kandidatov, komisija za odlikovanja in nagrade predlaga enega, druge predloge pa obravnava v naslednjem letu.

2. člen

Pri obravnavi predlogov komisija daje prednost starejšim in bolj aktivnim čebelarjem, z daljšim čebelarskim stažem.

3. člen

Najvišja odličja ČZS morajo ohraniti svojo vrednost. Komisija zato na leto predlaga UO ČZS največ 15 odličij A. J. I. stopnje.

Brdo, 15. 3. 2003

Anton Tomec,
tajnik

Lojze Peterle,
predsednik

OBVESTILO VODSTVOM DRUŠTEV – PREDLOGI ZA ODLIČJA A. J.

Vodstva društev prosimo, naj do 31. januarja 2004 Čebelarški zvezi Slovenije pošljejo svoje predloge za podelitev odličij Antona Janše I. stopnje ter predloge za podelitev nagrad Petra Pavla Glavarja in Antona Žnideršiča.

Predloge morajo še pred občnim zborom ČZS obravnavati pristojne komisije in upravni odbor ČZS.

Pravilnik o odlikovanjih, priznanjih in nagradah je objavljen v tej številki Slovenskega čebelarja, str. 343–345, nove obrazce za prijavo kandidatov pa vam na vašo željo pošljemo brezplačno.

Tajništvo ČZS

ČLANARINA ČZS ZA LETO 2003

Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije je na svoji pisni seji, 12. oktobra 2003, sprejel sklep o članarini ČZS za leto 2004. Članarina ČZS za leto 2004 bo skupaj z naročnino za revijo Slovenski čebelar in čebelarski koledar 2004

8.000 SIT za člana.

Znižana članarina za člane, starejše od 80 let, mlade čebelarje-krožkarje ter čebelarje-invalidne je 3.900 SIT, članarina po 12. členu Pravil ČZS za družinske člane (čebelarje, ki živijo v skupnem gospodinjstvu) je 3.900 SIT, vendar brez naročnine na revijo Slovenski čebelar.

Blagajnikom bomo konec novembra poslali seznime članov, čebelarski koledar pa bodo društva prevzela na sedežih območnih čebelarskih zvez.

Člani ČZS imajo še naslednje ugodnosti:

- pravico do enega brezplačnega oglasa v naši reviji;
- do 10 odstotkov popusta v skoraj vseh čebelarskih trgovinah.

Blagajnike oziroma vodstva čebelarskih društev prosimo, da najpozneje do konca januarja 2004 zberejo članarino in jo nakažejo na **transakcijski račun ČZS, št. 18300-0013332037. V okence Sklic na št. obvezno vpišite šestmestno šifro vašega društva.**

Naročnina za naročnike (nečlane) za leto 2004 je 9.500 SIT, za tujino 40 USD.

Blagajnikom in vodstvom čebelarskih društev se zahvaljujemo za njihovo požrtvovalno delo.

PA ŠE NAGRADA DRUŠTVU ZA VSAKEGA NOVEGA ČLANA

Da bi v našo organizacijo – Čebelarsko zvezo Slovenije – vključili čim več članov, je upravni odbor ČZS sklenil, da **čebelarskemu društvu** za vsakega novega člana pri plačilu članarine za ČZS **pripada nagrada v višini 1.600 SIT (to je 20 % članarine)**. Društva torej za nove člane v letu 2004 nakažejo ČZS 6.400 SIT, razliko 1.600 SIT pa obdržijo kot nagrado.

Upravni odbor ČZS

VABILO NA AMBROŽEV PLES

Vsakoletno druženje čebelarjev v čast sv. Ambroža, ki ga že tradicionalno pripravlja Slovensko akademsko čebelarsko društvo (SAČD) in Čebelarska zveza Slovenije (ČZS), bo **6. decembra 2003, ob 19. uri, v prostorih Čebelarskega centra Slovenije** na Brdu pri Lukovici.

Cena vstopnice, ki vključuje večerjo in zabavni program, je **7.500 SIT**. Vplačila vstopnic za Ambrožev ples sprejema Barbara Zajc (tel.: 01/ 72 96 100) v pisarni tajništva ČZS na Brdu pri Lukovici, vsak dan od 8. do 14. ure.

Denar za vstopnice lahko nakažete tudi po pošti na naslov: ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, z oznako »za Ambrožev ples«. Število udeležencev je omejeno. Prijave sprejemamo samo do zasedbe mest, zato vas prosimo, da pohitite.

Marjan Papež, tajnik SAČD

MARIJA SIVEC
ČD Tolmin

TUDI MI SMO BILI GOSTITELJI APIMONDIE

Tudi čebelarji Čebelarskega društva Tolmin smo bili gostitelji udeležencev Apimondie. Že davno tega smo pripravili program sprejema in pogostitve ljudi, med katerimi jih do Apimondie veliko ni vedelo niti, da Slovenija obstaja, kaj šele, da bi vedeli, kje je.

Zato smo bili še toliko bolj presenečeni, ko smo že v začetku junija izvedeli, da je za obisk našega območja prijavljenih več kandidatov, kot jih lahko sprejme en avtobus.

Pripravili smo se temeljito. Pri županih naših treh občin smo se pozanimali za možnost financiranja, pol leta pred obiskom smo se s kuharjem dogovorili, kaj in koliko bo skuhal za ljudi, ki po vsej verjetnosti niso vajeni naše kuhinje. Organizirali smo tudi spremstvo lokalnih vodnikov: eden je skupino vodil od Vršiča do Bovca, drugi pa od Kobarida do Mosta na Soči.

Vse je bilo pripravljeno, samo z vremenom se nismo dogovorili, kakšno naj bo. Celo poletje je sonce neusmiljeno pripekalo in celo pri nas, kjer ima dež pregovorno mlade, smo čutili posledice suše. Prav za tisti dan pa je bil napovedan dež. Kar je bilo dobro za naravo, ni bilo dobro za delegacijo čebelarjev, ki je na Vršiču čakala na avtobus, saj je imel ta kar uro zamude. Skoraj smo zmrznili in »šnopček«, ki smo ga pripravili za dobrodošlico, bi tudi nam dobro del. Pa smo se vzdržali, kajti dan je bil dolg.

Prišli so utrujeni, zlovoljni, prvi vtis ni bil nič kaj prijeten. Pridružil se jim je vodnik ter jim med potjo povedal vse o dolini Trente in Triglavskem narodnem parku, potem pa jih je povabil na ogled multimedije v Informacijski center TNP. Čudovite fotografije, ki so jih tam videli, so bile pravo nasprotje deževnega dneva, naših obiskovalcev pa niso prav nič razvedrile.

Naslednji postanek je bil pri trdnjavi Kluže. Naši gostje niso vedeli, da jih bo ustavil uniformiran vojak. Po prvem začudenju, ko je od njih zahteval potne liste, so na dan privlekli – fotoaparate. Amaterska dramska skupina iz Bovca je s svojo igro dokazala, da je humor mogoče razumeti tudi, če ne poznaš jezika, v katerem je izražen. Ozračje je postalo bolj sproščeno, naši gostje so se začeli pogovarjati med seboj in z nami. Postregli

smo jim še z golažem in polento in kdo bi si mislil – zmanjkalo je polente. Po kosilu smo jim pokazali čebelnjak za 8 AŽ-panjev, ki so ga za to priložnost naredili in pripeljali v Kluže bovški čebelarji. Vanj so namestili AŽ-panje, stare panje iz Bavšice (podobni so kranjičem, le da so večji in da imajo nekateri satnike), bovški panj (prvi nakladni panj z AŽ-mero, star več kot 50 let) in kobariški panj (prvi panj na Slovenskem s premičnim satjem, narejen okoli leta 1850). Ta čebelnjak je bil tako dobro narejen, da bi ga lahko uporabljali še zdaj!

Ker smo imeli debelo uro zamude, smo izpustili ogled našega čebelnjaka z AŽ-panji. Namesto tega sem jim že v avtobusu podrobno razložila način čebelarjenja, razlike z LR-panji, tipe panjev, ki jih uporabljajo naši čebelarji, odvisnost paše od vremenskih razmer ... Ogleдали pa so si naše poslovne prostore ob hiši, namenjene čebelarstvu. Bili so navdušeni. Bolj kot jih je vodnik priganjal, da morajo iti, manj so ga ubogali. Vse so hoteli videti in vedeti! Čakal pa jih je še ogled Dantejeve jame, Tolminskih korit in seveda večerja. Pasulj je šel v slast tako Mehičanu kot Afričanu, med Španci, Nemci in Rusi ni bilo nikakršnih razlik več. Za poobede pa še pršut, tolminski sir in domači kruh z olivami. Harmonikar je igral brez premora. Edina žalostna duša med navzočimi je bil voznik, kajti jutraj bi moral znova na pot, pred seboj pa je imel še dve uri vožnje po ovinkasti cesti ...

Za konec smo jim naredili še špalir, posneli skupinsko sliko (že naslednji dan so si jo lahko ogledali na naši internetni strani www.lucka-sp.si), pred odhodom pa smo vsakemu podarili še vrček medu v mošnjičku, na katerem je izvezen znak Čebelarskega društva Tolmin.

Z obiskom smo bili zadovoljni, vse je potekalo skoraj tako, kot smo si zamislili. Potem smo se člani društva usedli in si na računalniku ogledali fotografije, ki smo jih posneli z digitalnim fotoaparatom: utrip Apimondie v Ljubljani, sklepno slovesnost, celoten izlet. Medtem ko je nad Alpami divjala nevihta, ki je podirala drevesa, zasipala ceste, podirala električne drogeve in zalivala hiše, smo člani Čebelarskega društva primerno zalili tudi Apimondio.

ČEBELARJI Z VSEGA SVETA V GORNJI RADGONI

Konec avgusta (29. avgusta) je obmejno mesto Gornja Radgona obiskalo 56 čebelarjev, ki so se v Ljubljani udeležili svetovnega čebelarskega kongresa Apimondia 2003. Goste, ki so prihajali iz Venezuele, Italije, Nizozemske, Škotske, Portorika, Avstralije, Japonske, Norveške, Švice, Nemčije, Avstrije in Rusije, so sprejeli predsednik Čebelarskega društva Gornja Radgona Stanko Korošec, starosta društva, 84-letni čebelar Anton Novak in Janko Rajh. Potem so jih popeljali na ogled zanimivosti podjetja Radgonske gorice, to je v Šampanjsko klet in znamenito Klet pod slapom. Po ogledu 41. kmetijsko-živilskega sejma so se gostje odpravili v Radence. V tamkajšnjem čebelarskem domu jih je sprejel predsednik Čebelarskega društva Radenci Zlato Sever, tamkajšnji čebelarji pa so jih tudi pogostili s kosilom. Potem so se

Udeleženci svetovnega čebelarskega kongresa Apimondia 2003 med ogledom Kleti pod slapom

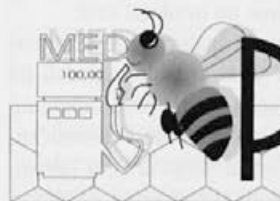

Udeleženci svetovnega čebelarskega kongresa Apimondia 2003 med ogledom Šampanjske kleti

gostje izleta odpeljali na ogled čebelarskega muzeja in slovitega Babičevega mlina na Muri v Veržuju. Gostje, ki so se v Ljubljano vrnili prek Ljutomersko-Ormoških gor, so pohvalili lepote Slovenije ter gostoljubnost svojih gostiteljev.

Avstralski čebelar Ken Olley iz Logan Road Qlda: »Prvič sem v Sloveniji. Ne morem se načuditi lepotam vaše dežele. Imate morje, planine in ravnice. Tu so odlične razmere za čebelarjenje. Navdušili so me vaši čebelarji, ki s tako ljubeznijo gojijo le nekaj panjev. Seveda sem navdušen nad gostoljubnostjo organizatorjev Apimondie kot tudi ljudi po Sloveniji. Presenečen sem, da toliko ljudi govori angleško.«

Besedilo in foto: **Ludvik Kramberger**

Prodaja čebeljih pridelkov

JANEZ MIHELIC

PETO OCENJEVANJE MEDU V SEMIČU

Mednarodnega ocenjevanja medu, ki ga je že petič organiziralo Čebelarsko društvo Semič, prvič v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije in tretjič z mednarodno udeležbo, so se udeležili številni čebelarji, ki so bodisi poslali bodisi sami prinesli vzorce medu v Semiču. V ocenjevanje je prispelo veliko več vzorcev, kot so jih organizatorji pri-

čakovali. Letos je sodelovalo 39 čebelarjev iz Hrvaške, čebelar iz Kitajske, dva čebelarja iz Makedonije in 110 čebelarjev iz Slovenije. Skupaj je poslalo ali prineslo vzorce 152 čebelarjev, ki so dali v ocenjevanje skupaj 283 vzorcev medu. Od tega je bilo 218 vzorcev iz Slovenije (77 %) in **65 vzorcev iz tujine (23 %).** Hrvaški čebelarji

so poslali 62 vzorcev, iz Makedonije sta bila dva vzorca, en vzorec pa iz Kitajske. Komisija je zaradi neskladnosti z državnim Pravilnikom o medu kot neprimerna izločila samo dva vzorca, to pa kaže, da so čebelarji znatno izboljšali kakovost in postopke za pripravo medu za tržišče. Po številu ocenjenih vzorcev medu je ocenjevanje v Semiču brez dvoma največja tovrstna prireditve v Sloveniji.

Člani komisije so bili: čebelarji mojster in preglednik za med Milan Vajda iz Metlike, prof. dr. Dragan Bubalo iz Zagreba, mag. živ. teh. Malči Božnar iz Polhovca Gradca, prof. dr. Nada Vahčić iz Zagreba, preglednik za med Jože Sever iz Semiča, čebelarji mojster in preglednik za med Alojz Koligar iz Šentjerneja, preglednik za med Bojan Pavlin iz Semiča in univ. dipl. inž. živ. teh. Petra Podgoršek iz Vodice. Komisijo je vodila prof. dr. Anamarija Plestenjak. Pri ocenjevanju so kot tehnično osebje pomagale dijakinje Gimnazije in srednje ekonomske šole iz Črnomlja.

Komisija za prevzem vzorcev je pregledala vse vzorce in glede na pravilnost podatkov, ki jih zahteva zakonodaja, prisodila vzorcu dodatne točke. Vsak vzorec je spremljalo pet lističev, na katerih so bile poleg sorte in degustacijske številke izpisane še izmerjene vrednosti vsebnosti vode in elektrolitske prevodnosti.

Glede na razpored prejetih vzorcev po sortah lahko sklepamo, da so slovenski čebelarji letos pridelali predvsem veliko kakovostnega cvetličnega in gozdnega medu. Zelo kakovosten je tudi kostanjev med. Če sodimo po teh merilih, so pridelali manj lipovega, akacijevga, smrekovega in hojevega medu. Predvsem iz Hrvaške je v ocenjevanje prispelo večje število zelo kakovostnega akacijevga medu, sosedje pa so izbor sort dopolnili z žajbljevim medom (kadulja) in še z nekaterimi posameznimi sortami cvetličnega medu. Komisija je ocenila, da je bila letošnja letina medu po kakovosti zelo dobra. To dokazuje zlasti

Župan Semiča je sprejel predstavnike ČZS in kitajskega veleposlaništva v Ljubljani.

Foto: J. Mišević

dejstvo, da je pri večini vzorcev zelo nizka vsebnost vode, po tem merilu državnega Pravilnika o medu pa sodi ocenjeni med v vrhunski kakovostni razred.

Slovesna podelitev priznanj čebelarjem za najbolj ocenjene medove je bila 18. oktobra 2003 v Kulturnem domu v Semiču. Prireditve se je udeležilo veliko število čebelarjev, ki so si pred tem lahko ogledali razstavo fotografij Staneta Pluta, nagrajenih na Apimondii, in Vincenta Petrune. Razstavo je odprl podpredsednik ČZS g. Franc Šivic. Na degustaciji pa so pod vodstvom mag. Malči Božnar lahko poskusili najbolj ocenjene medove.

Podelitve nagrad so se udeležili tudi gostje: podpredsednik ČZS g. Franci Šivic s soprogo, župan Semiča g. Ivan Bukovec, predsednik ČD Zagreb g. Damir Rogulja, podžupan Šentjerneja ter več predstavnikov čebelarških organizacij iz Slovenije in Hrvaške.

Podelitev posebnih priznanj.

Foto: J. Mišević

Gostje in udeleženci na svečani akademiji.

Foto: J. Mišević

Predsednik ČD Semič, Stane Plut podeljuje priznanja.

Foto: J. Mibelić

Skoraj tri ure trajajočo podelitev priznanj so organizatorji popestrili z nastopi tamburaške skupine Duplak iz Fara in humorista, tako da je čas hitro minil.

Najboljši trije vzorci medu so bili nagrajeni s unikativnimi kristalnimi priznanji steklarskih mojstrov Steklarne Rogaska Slatina – Dekor iz Kozjega. Prejeli so jih: Stanislav Arnol iz Železnikov za gozdni med in Denis Galina iz Konjščine iz Hrvaške za akacijev med – z enakim številom osvojenih točk si delita prvo mesto v skupni uvrstitvi – ter Darko Mikuljan iz Donje Kupčine, ki je z vzorcem akacijevga medu osvojil tretje mesto.

Od 73 vzorcev čistega cvetličnega medu je najvišjo oceno prejel Stane Plut iz Kravčjega Vrha. Med drugimi sortami cvetličnega medu je najbolj uvrščen Mato Idžojtčič iz Vinkovca z medom amorfe. Da znajo dober med pridelati tudi čebelarke, je dokazala Ivanka Žibert iz Krške vasi, ki je skupaj s Čebelarstvom Bajc iz Šentvida pri Stični prejela najvišjo oceno za letos sicer zelo kakovosten kostanjev med. Najboljši žajbljev med je poslal v oceno Vinko Marković z otoka Krk. Med 22 vzorcev lipovega medu je bil kot najboljši ocenjen vzorec Edija Goloba iz Dobrovega. Najbolje ocenjen smrekov med so letos pridelali Anton Cimer iz Rafolč pri Lukovici, Gregor Lužar iz Doba ter zakonca Veronika in Ludvik Lap iz Radomelj, saj je komisija njihove vzorce ocenila z enakim številom točk. Med vzorci hojčevga medu pa je najvišje uvrščen vzorec Gregorja Lužarja iz Doba. Posebno zanimanje je vzbudil vzorec cvetličnega medu iz Kitajske; za svojo kakovost je prejel srebrno medaljo.

Pet najbolje uvrščenih vzorcev medu iz Bele krajine:

Med 49 vzorcev iz Bele krajine se je na prvo in drugo mesto uvrstil Stane Plut z vzorcema cvetličnega in kostanjevega medu. Tretje mesto so si razdelili člani ČD Semič: Jože

Sever za cvetlični med, Franc Movern in Anton Sever za kostanjev med.

Podeljenih je bilo 166 zlatih medalj, 52 srebrnih medalj, 27 bronastih medalj in 35 priznanj za udeležbo na ocenjevanju. Zaradi velikega števila prejemnikov priznanj njihovih imen ne moremo objaviti v naši reviji, lahko pa si jih ogledate na spletni strani Čebelarke zveze Slovenije www.cebelska-zveza-slo.si ali na spletni strani Čebelarkega društva Semič <http://users.volja.net/stane-plut/>.

Da je kakovost letos pridelanega medu zelo dobra, dokazujejo tudi zelo majhne razlike med prejetimi ocenami.

Priznanja za najboljše belokranjske medove je čebelarjem semiškega društva podelil župan Ivan Bukovec. Najboljšim trem čebelarjem iz tujine je priznanja podelil g. Damir Rogulja, najboljši v skupni uvrstitvi pa so kristalna priznanja prejeli iz rok podpredsednika ČZS g. Franca Šivica. Zlate, srebrne in bronaste medalje ter priznanja so podelili Stane Plut, dr. Anamarija Plestenjak in mag. Malči Božnar.

Žal se podelitve priznanj letos niso udeležili predstavniki kmetijskih državnih organov. Zato pa sta se udeležila predstavnika kitajskega veleposlaništva v Sloveniji, ki sta obiskala semiškega župana, udeležila pa sta se tudi degustacije nagradjenih medov in si ogledala razstavo slik.

Člani ČD Semič so za pripravo in izvedbo ocenjevanja opravili zelo veliko ur prostovoljnega dela, zato jim gre posebno priznanje. Še posebej so se izkazale žene čebelarjev in v zahvalo za njihov trud jim je g. Plut izročil darila. Organizatorji so bili zadovoljni tako z obiskom kot s številom vzorcev.

Prireditve je bila uspešna, pa tudi pritožb ni bilo. Ocenjevanje v Semiču je pomemben prispevek k promociji slovenskega medu in čebelarstva. Organizatorji že pripravljajo tudi posebne nalepke za prejemnike priznanj, saj jim bo to gotovo pomagalo pri trženju njihovih nagradjenih medov.

Kristalne pokale so prejeli trije najboljši.

Foto: J. Mibelić

PAVLE ZDEŠAR

KAKO JE MEDILO V LETU 2003

OPAZOVALNO-NAPOVEDOVALNA SLUŽBA MEDENJA PRI ČZS, MKGP IN KIS

Letošnjo pašno sezono so občutno prizadele huda zmrzal v drugem tednu aprila ter velika poletna vročina in huda suša. Začela se je zelo kmalu, že sredi aprila. V celinskem delu se je končala okoli 20. septembra, v toplejšem delu Primorske pa je dobro medilo še prvi teden oktobra. Kljub zgodnjemu začetku in poznemu koncu sezone medenja je bila letošnja bera čebeljih pridelkov v Sloveniji precej manjša kot zadnjih pet let. Po naših primerjavah in izračunih smo skupaj pridelali samo 1850 ton medu.

Že drugo leto zapored je bilo veliko polj zasejanih z oljno ogrščico. Čebelje družine so na poljih oljne ogrščice nabrale polno medišče in se zelo razvile. Akacijeva paša je bila dobra le v Obsoletju, Beli krajini in na Goriškem. V vseh zgodnjih legah je akacijo zelo prizadela pozeba, najbolj v spodnjem delu Vipavske doline in v Prekmurju. Precej večja od dolgoletnega povprečja je bila letošnja bera cvetličnega medu v drugi polovici aprila in maja. Zelo veliko je bilo tudi češnjevega in regratovega medu. Razlog za to je bilo zelo toplo in sončno vreme brez veliko padavin aprila in maja. Maja in v začetku junija je bila dobra cvetna paša na javorju, še zlasti na belem ali gorskem javorju. Smrekova paša je bila zelo izdatna v legah, višjih od 600 nad morjem, do zgornje drevesne meje. Smrekov med je letos izjemne kakovosti, saj po večini vsebuje malo malega smrekovega kaparja in le nekaj mane rdeče rjave smrekove ušice. Preostali proizvajalci mane na smreki so se pojavljali le v številu, potrebnem za ohranitev vrste. Proizvajalci mane na javorjih so se v večji meri pojavljali le na višini več kot 600 metrov nad morjem. V teh legah je bila manina paša na javorjih zelo dobra do 18. julija.

Potem pa se je zaradi hude suše asimilacijski pritisk v rastlinah zelo zmanjšal tudi v srednjih in višji legah. Paša na lipi je bila dobra, na Ribniškem in Kočevskem celo zelo dobra. Mana na lipi se je sicer pojavila, vendar je bila zaradi sušnih razmer slabo izrabljena. Kostanjeva paša je bila zelo kratkotrajna in kostanj se je samo v štirih dneh razcvetel po vsej državi. Takega pojava ne pomnimo. Povsod je cvetel kratek čas, proti koncu cvetenja pa je povsod popolnoma prenehalo mediti. Letošnja kostanjeva bera je ena slabših. Prve dni julija so se pojavile ustrezne razmere za medenje jelke. Najbolje je kazalo na Ribniškem in Kočevskem, na Javornikih, Mašunu, na nekaterih točkah tudi na Pohorju. Prvih petnajst dni medenja so bili donosi zelo dobri, potem pa sta medenje onemogočali visoka temperatura in nizka relativna vlaga zraka. Največji donos je bil v sestojih približno 900 do 1100 m nad morjem. Po končanem sušnem obdobju se je v drugem tednu septembra v normalnih fizikalnih razmerah (torej ob normalni temperaturi in vlagi) medenje jelke obnovilo in se zelo razširilo v druge sestoje, v katerih še raste jelka ali hoja. Paša na jelki je bila

sicer kratek čas obilna, vendar so številni čebelarji čebelje družine prepozno pripeljali na pasišče.

Precej čebelarjev si je kljub našim opozorilom in nasvetom raje izbralo sestoje v nižjih nadmorskih legah. Tudi tam je malo izločala zelena hojeva ušica, vendar čebele zaradi fizikalnih razmer zasušene mane niso mogle nabirati. Paša na mani malega medečega škřžata je bila pičla, samo v najugodnejših legah je bila zadovoljiva. Mali medeči škřžat se vsako leto bolj množično pojavlja na nekaterih nižjih celinskih območjih Slovenije. Zelo se je namnožil v Posavini južno od Zagreba. Kot rečeno, je bil za čebelje družine odrešitev dovolj vlažen in toplej september. Zavezetele so jesenska resa, ajda in repice, znova so zacveteli bršljan, trave, meta, podlessek ... Čebelarji smo si oddahnili od skrbi za naše ljubljene in jih natančno pripravili za jesen in zimo. Dobro se je za nov pašni cikel v prihodnjem letu pripravila tudi narava.

Največ medu je bilo letos pridelanega konec aprila, maja in junija. Potem sta pašo uničevali neznosna vročina in suša. Najbolj prizadeta so bila območja na vzhodu in zahodu države. Tam je zato natočenega precej manj medu kot po navadi. Tudi v nekaterih delih Visokega krasa ter na suhih peščenih in lapornih območjih so slabo točili. Na območjih, na katerih je bolje medilo, so čebelarji letos nasmejani, drugod v skromnosti in upanju potrpežljivi in zadovoljni z majhnim pridelkom. V celoti gledano, je bila letina slabša. Takoj po katastrofalni pozebi v drugem tednu aprila smo opozorili na velikansko škodo, ki jo bo ta povzročila čebelarstvu. Bili smo preslišani. Potem je nastopila še izjemna suša. Takšni škodljivi pojavi lahko tudi v prihodnje določajo čebelarstvo letino. S spremembo podnebnih razmer, ki smo jim priča, je ta verjetnost vse večja.

Zato je nujna ocena škode, ki prizadene pašne vire. Sprememba podnebnih razmer zahteva hitro izboljšanje prakse v načinih čebelarjenja. Posebej se bo treba hitro naučiti in v svoje čebelarstvo uvesti obvezno vsakoletno menjavo matic, primerno obnovo satja, skrbno poletno ter jesensko pripravo čebeljih družin na jesen in zimo ter čebelarjenje brez antibiotikov. Le na tak način bomo zgodaj spomladi skupaj pridelali dovolj medu. Prevažalci čebel na paše bodo morali spoznati, da so pri poletni vročini več kot 33 °C in nizki relativni vlazi zraka najboljše pašne razmere v legah na višini od 900 do 1100 m nad morjem.

Vse bolj smo sestavni del skupne velike združbe evropskih čebelarjev. To se je jasno pokazalo na letošnjem kongresu Apimondie v Cankarjevem domu v Ljubljani. To velja tudi za ponudbo in povpraševanje po čebeljih pridelkih. Poslovneži so sklepali dogovore kot še nikoli. Iskali so med, pridelan v Evropi. Vsaka informacija je bila pomembna. Lani je v Evropski uniji primanjkovalo približno 160 tisoč ton

medu. Letos je bila skupna čebelarska letina na območju Evropske unije še slabša, tako da primanjkuje približno 200 tisoč ton medu. Poslovneži hočejo čim več medu kupiti v državah pristopnicah. Pri nas je bila letos pridelava, žal, manjša od letne porabe, stare zaloge kopnijo in evropskemu trgu ne moremo ponuditi ničesar. Zelo slaba letina je bila tudi v čebelarsko razvitih in z medom bogatih evropskih državah. V Španiji, Franciji, Italiji in Grčiji je bila letos ena najslabših letin. Balkanske države so pridelale tržne presežke medu, čeprav je bila letina tudi pri njih komaj zadovoljiva do dobra. Tudi na Madžarskem – z medom naj-

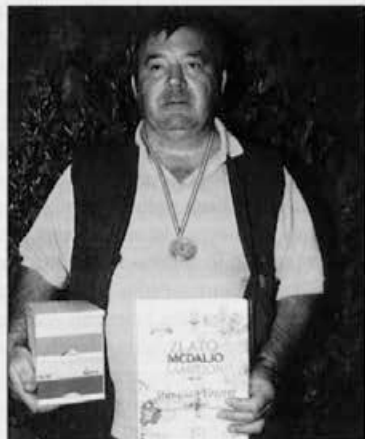
bogatejši državi, so zaradi pozebe, ki je prizadela celotno Panonsko nižino, natočili manjše količine akacijevga medu. Dobro pa je medilo v Slovaških in Čeških Tatrah, po celotni Češki, v precejšnjem delu Poljske, južnem delu Nemčije in na celotnem območju Alp. Skratka, »tam, kjer je bilo več moče in manj vroče«. K nam je že potrkal skupni velikanski trg čebeljih pridelkov združene Evrope. Avgusta na kongresu je jasno pokazal svoje interese. Od 1. maja 2004 naprej bomo v Evropi čebelarili vsak posebej v svoji deželi, a v skupnem tržnem prostoru. Kako smo na to pripravljeni?

PETAR NIKOLIČ

ZLATI MED IZ MALIH LOČ

Na regijskem tekmovanju in ocenjevanju medu, ki ga je oktobra letos uspešno organiziralo Čebelarsko društvo Antona Žnidaršiča iz Ilirske Bistrice, je komisija za ocenjevanje medu pod vodstvom mag. Malči Božnar iz Polhovega Gradca, ocenjevala 42 vzorcev medu s širšega območja. Največ vzorcev so poslali čebelarji iz domačega društva, v katerega je včlanjenih 112 čebelarjev. Domačini so tokrat dobro zastopali svoje društvo, s tem pa so tudi dokazali, da pridelujejo odličen med. Zlato medaljo in naziv šampiona je za svoj cvetlični med prejel Stanislav Vatovec iz Malih Loč, Rude Šuštar iz Ilirske Bistrice pa je prejel srebrno medaljo za lipov med. Od enajstih bronastih medalj so jih kar devet osvojili domači čebelarji.

Prejemnik šampiona Stanislav Vatovec.

Mnenja in predlogi čebelarjev

MARJAN DEBELAK,
PRESEDNIK KOMISIJE ZA
TEHNOLOGIJO PRI ČZS

ENOSTAVNO IN POCENI NI VEDNO NAJBOLJŠE

V zadnjem času je bilo v naši čebelarski reviji objavljenih več člankov, v katerih so bila predstavljena mnenja in stališča znanega nemškega čebelarskega strokovnjaka dr. Liebiga. Njegove ugotovitve so rezultat čebelarjenja in preizkušanja v razmerah, kakršne vladajo v južnem delu Nemčije, te pa so brez dvoma nekoliko drugačne kot razmere v Sloveniji, ki jih dr. Liebig ne pozna. Zato se mi zdi, da vseh njegovih ugotovitev ne moremo kar posplošiti na naše razmere in pri tem napačno sklepati, da vsa priporočila za nas sprejemljiva. Nekatera njegova priporočila, o katerih dvomimo, moramo jemati z rezervno, preden jih sprejmemo, pa tudi temeljito pretehtati in strpno razpravljati o njih.

Na moj dvom o nekaterih njegovih izjavah sem že opozoril v našem glasilu (na primer o nekaterih vidikih »spomladanske izenačevalne metode«).

Prav tako se velja pogovoriti tudi o njegovih stališčih, objavljenih v članku z naslovom »ENOSTAVNO + POCENI = DOBRO« v letošnji 10. št. Slovenskega čebelarja.

V omenjenem članku na strani 268 piše: ... »Tako panji z upravljanjem od zadaj, ne glede na to, ali so v čebelnjaku, prosto stoječi ali v posebnem vozilu, niso sodobni (tudi nikoli niso bili) in so tudi nedonosni. Te vrste panji po nepotrebnem otežujejo čebelarjenje.« ... (Podčrtal pisec tega prispevka.)

S tem njegovim mnenjem se, žal, ne morem strinjati in verjetno bi ga tudi dr. Liebig spremenil, če bi natančneje poznal razmere, v katerih čebelarstvo predvsem naši večji čebelarji, ki prevažajo čebele po gozdovih, v katerih živi medved. V Nemčiji tega problema nimajo, ker tam medvedi ne živijo prosto v naravi, zato jim ta zver ne more prevračati panjev in ropati čebel. Pri nas smo mu to skoraj onemogočili s tem, da smo panje zložili na prevozni čebelnjak. Češki in nekateri drugi čebelarji nakladne panje sicer postavljajo na prevozne prikolice in jih tako varujejo pred medvedom, a število panjev na njih je neprimerno manjše kot pri listovnih panjih, to pa zmanjšuje ekonomičnost in dohodek. Seveda pa medved ni edini vzrok, da naši čebelarji, tudi veliki poklicni, še vedno po večini čebelarstvo v preizkušanih AŽ-panjih. Naši čebelarji, med njimi tudi tisti, ki živijo od čebel, tudi niso najbolj neumni na svetu, da ne bi vedeli, kaj je donosno in kaj ne. Še pred »kratkim« je Anton Janša učil čebelarje v osrčju tedanje Evrope o naprednem in donosnem čebelarstvu. Verjetno večina ni brez pametnega razloga ostala pri čebelarstvu v čebelnjakih in s panji, ki jih upravljamo od zadaj. Naš povprečni večletni donos medu na panj v prevoznem čebelarstvu z AŽ-panji je zavidanja vreden in prav nič ne zaostaja za evropskim. K temu brez dvoma odločilno prispeva tako enostavnost prevoza čebel v AŽ-panjih v prevoznih čebelnjakih kot v zadnjem času izpopolnjena tehnologija čebelarjenja v listovnih panjih, saj je omogočila, da je z njimi manj dala, kot je bilo potrebnega nekoč.

Vsaj o »sodobnosti« naših panjev z upravljanjem od zadaj, ki nas tudi najbolj zanimajo, vemo kar precej. Prav gotovo vemo, da so ti panji vedno bili in so še dandanes tako moderni kot **sodobni**. Pri nas so množično v rabi zlasti v novejšem času, saj so to panji, ki so upoštevali in še vedno upoštevajo najnovejšo (celo naše lastne in izvirne napredne rešitve) norme. Tako sam razumem razlago tu uporabljene besede »sodoben« v Slovarju slovenskega knjižnega jezika v povezavi z našimi panji.

Čprav številni naši čebelarji res čebelarstvo ljubiteljsko, predvsem zato, ker se zavedajo pomembnosti ohranjanja čebel kot najpomembnejših opraševalcev rastlin, obstaja tudi precej čebelarjev, ki si na ta način izboljšujejo družinski proračun, za katere pa je to celo poglavitni vir njihovega zaslužka. Mar so vsi ti res tako nespametni (to sem zapisal že večkrat), da bi kljub vsemu znanju in dobri seznanitvi z vsemi drugimi možnostmi, množično vztrajali pri tako »nedonosni« izbiri panjev oziroma panjskih sistemov?

Z donosnostjo je povezana **težavnost čebelarjenja**, o kateri dr. Liebig najbrž meni, da je poglavitna hiba panjev z upravljanjem od zadaj. Tudi to so naši čebelarji po večini dobro preučili in zanikali. Zato pa so:

- dali prednost čebelarstvu v čebelnjakih (tudi v tistih na kolesih, ki jim pri prevozi na paše ni para);

- olajšali delo s posameznimi sati (h kakršnemu se očitno na precej težavnejši način vrača tudi dr. Liebig v nakladnih panjih, med drugim z metodo spomladanske krepite družin);

Predstavitel AŽ-panjev in izpeljank na APIEXPO 2003.

– v ospredje postavili možnost udobja in kulturnega življenja najbolj poetičnega kmetijskega opravila, kot čebelarjenje imenujemo pri nas. In še bi se kaj našlo.

Tudi ko dr. Liebig našteva pogoje, ki naj bi jih izpolnil »idealni panjski sistem«, in sestavine »smotrnega panja«, ni videti, da bi našim panjem kaj bistvenega manjkalo. To je po mojem mnenju tudi eden izmed razlogov, da večina naših čebelarjev ostaja pri teh panjih. Ponovimo nekatere:

- S številnimi našimi panji z upravljanjem od zadaj lahko **optimalno razvijemo**, vsaj tako lahko in hitro kot v nakladnih panjih, najmočnejše družine za vse paše, in imamo v panjih dovolj prostora za skladiščenje vsega nabranega medu (na primer: v AŽ-trietražnih, Kozinčevih, v AŽ-MAKSIIH, Šušteršičevih regalih, AŽ-panjih z zakladami, Kirarjevih, Ličenovih, Grajševih panjih in tako naprej).

- V naših panjih smo razvili in še razvijamo **načine dela**, to pa je toliko lažje, hitrejšo in učinkovitejšo, kolikor večjo in pripravnjejšo različico naših panjev izberemo. Res da ne moremo (razen delno v Kirarjevih panjih in v AŽ-panjih z zakladami) čebelariti zgolj s premeščanjem celotnih panjskih oddelkov – naklad, vendar tega tudi zaradi različnih opravičljivih razlogov nočemo ali ne moremo početi (hrbenica, starost, šibkost čebelarjev ...) oziroma se tej ugodnosti radi odrečemo na račun drugih prednosti. Zato lahko delamo v čebelnjaku sede, pod streho, ne motijo nas zunanje čebele, predvsem pa po potrebi lagodno prevažamo, ob tem pa s panji zasedamo najmanjši zavarovan prostor. Tudi ugodnostim točenja celih naklad (panjskih oddelkov) se z našimi panji očitno lahko odrečemo, saj tudi naše naravne razmere niso primerne za nastanek industrijskih čebelarskih obratov in čebelarjenja na tekočih trakovih.

- Idealni panj naj bi bil **poceni** in po mnenju dr. Liebiga je to samo nakladni panj. Res je morda cena takega panja na začetku za malenkost nižja, vendar se z leti uporabe občutno podraži! Moji AŽ-panji, v katerih so čebele že več kot sedemdeset let, niso nič posebnega. S tem podatkom lahko samo iz svojih izkušenj osvetlim razumljivo dejstvo, da

se panji v čebelnjakih ohranijo zelo dolgo. V teh desetletjih bi moral pri nakladnem načinu čebelarjenja verjetno že večkrat zamenjati vse svoje panje!

Glede na vse napisano bi naslovno enačbo Enostavno + poceni = dobro lahko preoblikoval v **Enostavno in poceni ni vedno najboljše**.

Glede na slabe izkušnje, pridobljene ob panjskih sporih v preteklosti, številni naši čebelarji, med njimi tudi člani komisije za tehnologijo, menijo, naj na tem področju vlada svoboda odločanja o tem, kako in v čem kdo čebelarji. Seveda pod pogojem, da s svojim načinom čebelarjenja ne škoduje drugim čebelarjem.

Še enkrat naj ponovim, da smo pri nas zakopali ali pa mo-

ramo znova zakopati sekiro »panjskih vojn«. Sam se v zvezi s tem vedno oglašam le tedaj, kadar kdo vihti sekiro nad drugimi panji, namesto da bi se **osredotočil zgolj v napredek čebelarjenja s »svojimi« panji in v splošne čebelarске probleme** (nekateri, žal, mislijo, da so upravičeni zgrabiti sekiro že, če se govori ali piše o čebelarjenju v panjih, ki niso podobni njihovim). Naj ne mislijo, da bodo bolj napredovali, če bodo uničili ali oškodovali »konkurenco« — tu bi v tem morda videli korist le trgovci. Saj je bistvo napredka prav v zdravem tekmovanju!

S tem končujem svojo razpravo o tej temi. Velja naj stara ugotovitev, da je dober vsak panjski sistem, le da imajo čebele dobro pašo in da za panjem stoji sposoben čebelar.

JANEZ GREGORI,
PROF. BIOL.

RAZLIČNI POGLEDI NA SELEKCIJO KRANJSKE ČEBELE

Sporna vprašanja v stroki učinkovito razčiščujemo in rešujemo s dialogom. Če želimo, da bo dialog ustvarjal, pri tem brez dvoma veljajo določena pravila. Temeljno načelo je, da se pri tem strogo držimo samo snovi, o kateri teče beseda, in ne posegamo v ocenjevanje in vrednotenje osebnosti. Spotikanje v osebnostne zadeve je lahko dvorezni meč: sogovorniku daje pravico, da vrne z enakim. To pa v konstruktivni dialog prav gotovo ne sodi.

V letošnji 9. številki Slovenskega čebelarja sem povedal svoje kritično mnenje glede rezultatov v poročilu o delu selekcijske službe pri Kmetijskem inštitutu Slovenije, ki ga je v 6. številki Slovenskega čebelarja objavil dr. Janez Poklukar. Po tej objavi mi je avtor poročila rekel, da bo na moj prispevek pripravil odgovor, ki bi utegnil biti zame neprijeten. Rekel sem mu, da odgovor pričakujem, prav tako pa pričakujem, da bo temeljil izključno na strokovnih argumentih. V šali sem izrazil upanje, da kot argument seveda ne more uporabiti kakšne moje telesne pomanjkljivosti.

Odgovor dr. Poklukarja, objavljen v 10. številki Slovenskega čebelarja, je, kot mi je napovedal, res neprijeten. Ni se lotil moje zunanosti, ampak se je spril na moj razum. Že na začetku me preprosto diskvalificira kot sogovornika. Ugotovi moje pomanjkljivo predznanje za razumevanje genetike, dopušča možnost, da mi kot biologu tudi fakultetna izobrazba ne zadostuje, da bi pravilno dojel njegovo latovščino — kot sam imenuje svoje besedovanje v omenjenem poročilu. In tu gre, ljubi bog, za poročilo, objavljeno v glasilu čebelarjskih organizacij Slovenije, ki naj bi bilo razumljivo slehernemu članu!

Kljub povedanemu ne bom molčal.

Dr. Poklukar je na Kmetijskem inštitutu Slovenije nasledil dr. Jožeta Riharja, za katerega pravi, da je ekotipe v skrajnih primerih ugotavljal na podlagi morfoloških znakov, po večini na podlagi variabilnosti kubitalnega indeksa. Na-

vajanje je pomanjkljivo: dr. Rihar je pri svojih raziskavah kranjske čebele meril tudi dolžino dlačic, dolžino rilčka, predvsem pa je raziskoval obarvanost zadkovih obročkov. Te raziskave so daleč presegale obseg raziskav kubitalnega indeksa. O svojih raziskavah je dosledno tudi pisal, vse to pa lahko beremo tudi v večkrat objavljenem seznamu njegove bibliografije. Tako je že leta 1961 v čebelarjski reviji *Annales de l'Abeille* objavil prispevek »Biometrične raziskave obarvanosti kranjskih čebel v Jugoslaviji«. Resnici na ljubo — pred več kot štirimi desetletji dr. Rihar niti ni imel druge možnosti kot raziskovati morfološke znake, saj so bile genetske raziskave tedaj še v povojih.

Osredotočimo se na rezultate raziskovalnega projekta Kmetijskega inštituta Slovenije, saj so različna pravna mnenja o njih. Vmesni rezultati analiz so potrjevali obstoj ekotipov. In tudi na teh podatkih je temeljil zapis Pavleta Zdešarja (Slovenski čebelar, 1999: 46–51), v katerem obravnava naše ekotipe. Potem pa so se pojavili rezultati, ki so se občutno razlikovali od omenjenih vmesnih, in jih tudi dr. Poklukar sam, kot je izjavil, ni razumel. Odločil se je za vnovično zbiranje vzorcev čebel in na novo so prečesali vso Slovenijo. Pri tem so izbrali predvsem tiste čebelarje, ki ne kupujejo matic in ne sodelujejo pri testiranjih matic na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Rezultati teh analiz so bili potem v povzetku objavljeni v obravnavanem članku v 6. številki Slovenskega čebelarja. Na postopek nimam pripomb. Če se je dr. Poklukar s analizo mitohondrialne DNK dokopal do nerazumljivih rezultatov, potem bi jih verjetno moral vzporedno preveriti še z drugo metodo, npr. z analizo somatske DNK. S tem da je še enkrat vzel vzorce, kar se je vsekakor zgodilo po objavi Zdešarjevega članka leta 1999, ni bilo rešeno nič: do takrat se je domnevno mešanje naših čebel že zgodilo.

Še na eno pomembno stvar je treba opozoriti. Pri ugo-

tavljanju ekotipov je bilo govora o analizah morfoloških lastnosti in genskih zapisov. Prav tako pomembna, v določenih primerih pa še pomembnejša, sta etološki (vedenjski) in fiziološki vidiki. In glede tega bi morali prisluhniti našim čebelarjem praktikom, ki se s tem srečujejo izkustveno. Ugotavljajo npr., da so nekatere čebele dobre za določeno pašo, npr. za smrekovo in hojevo, druge pa ne. Te pomembne razlike v svojem prispevku omenja Zdešar, naloga znanosti pa je, da to razloži. Mogoče se izkaže, da krajevni različki ali ekotipi različno prebavljajo določene sladkorje. In če je v neki mani sladkor, ki ga čebele ne prebavljajo, za tako pašo ne kažejo zanimanja ali vsaj ne dovolj velikega. Vedenjske in fiziološke razlike so prav tako genetsko določene. Doslej uporabljene analize, tako morfološke kot genetske, pa teh razlik ne pokažejo, in stroka lahko nehote in nevede naredi usodne napake.

Pri komentarju o »zajetnosti prispevka« pri doseganju homogenosti naše čebele na podlagi testiranja matic od leta 1993 je dr. Poklukar izračunal, da je dozdajšnji vpliv daleč od »zajetnosti«, prepričan pa je, da v zvezi s tem še ni narejene nobene škode. Poglejmo iz drugega zornega kota. Vpliv vnesene vitalne matice v nekem čebelnjaku ni enak vplivu domače. Je veliko večji, saj je bolj reproduktivna in vnaša svoj

lastni genom, ki se razlikuje od genoma domače populacije. Kolikor večje so razlike v genomih, toliko večji je vpliv. Vse je torej odvisno od frekvence genov. Koristno bi bilo vedeti, kaj se dogaja s troti, ki prispevajo dodaten sklad genomov. Ker izhajajo iz močne družine, so močnejši in vitalnejši in lahko v čebelnjaku prevladajo. In ker prednjači družina z vneseno matico, jo čebelar razmnoži naprej. Tako v najkrajšem času nastane občuten vpliv že zaradi vnosa ene same matice. Če pa je takih matic nekaj tisoč, je vpliv toliko večji.

Pri pojasnilu o homogenosti populacije nas, nepoučene bralce, dr. Poklukar okrcja, da nismo videli resnice, ki jo je imel v mislih. Moj odgovor je kratek. Poučil naj bi nas bil že v poročilu in točno zapisal, kaj s svojimi analizami dokazuje.

Bodi dovolj dolgočasenja bralcev z razpredanjem o genetiki in ekotipih. Brez dvoma pri nas obstajajo različni pogledi na selekcijo kranjske čebele in na vprašanja, povezana s tem. Za mizo naj se vendarle enkrat zberejo pristojni strokovnjaki, tako zootehniške kot biološke in veterinarske usmeritve. Kritično naj pregledajo, kaj je bilo narejenega za selekcijo čebel in jasno začrtajo pot naprej. V dobro boljšega sodelovanja med čebelarji, predvsem pa v dobro naše čebele.

Iz društvenega življenja

ČEBELARSKO DRUŠTVO RAČE JE PRAZNOVALO 70-LETNICO DELOVANJA

Za čebelarje ČD Rače je bila sobota, 14. junija 2003, še posebej slovesna. Popoldne tega dne smo namreč pred gradom v Račah, kjer je tudi sedež občine Rače-Fram, v prijetnem razpoloženju praznovali 70-letnico društva in razvili svoj prapor.

Slovesnosti so se udeležili številni gostje, med njimi tudi podpredsednik Čebelarске zveze Slovenije g. Vlado Pušnik, župan občine Rače-Fram g. Branko Ledinek, podžupan občine Starše g. Adolf Šerdoner, podžupan občine Hoče-Slivnica g. Jože Merkuš ter številni drugi gostje iz 21 čebelar-skih društev, združenih v Medobčinsko čebelarско zvezo Maribor. Veseli smo bili tudi vseh občanov, ki so se iz lastnega zanimanja udeležili naše proslave. Sedem čebelar-skih društev se je slovesnosti udeležilo s prapori in s tem še po-postrilo naše praznovanje.

V kulturnem delu programa slovesnosti, ki jo je povezo-val g. Tone Petelinšek, so sodelovali vokalna skupina Fantje na vasi iz Rač, folklorna skupina Milke Zorec iz Hotinje va-si in aktiv pevk Kmečkih žena iz Starš.

Potem je goste in druge udeležence najprej pozdravil predsednik ČD Rače g. Franc Hergan. Na kratko je orisal zgodovino društva, se zahvalil vsem trem občinam za finančno podporo, prav tako pa tudi vsem donatorjem in spon-zorjem, ki so finančno podprli proslavo ob tem jubileju in prispevali sredstva za razvitje prapora.

V imenu Čebelarске zveze Slovenije je vse udeležence pozdravil podpredsednik ČZS in predsednik Čebelarске zveze društev Maribor g. Vlado Pušnik. Nanizal je nekaj podatkov o organizaciji slovenskih čebelarjev, zlasti pa je pouda-ril velik dogodek, ki je avgusta letos potekal v Sloveniji, to je svetovni čebelar-ski kongres. Čebelarji (in tudi država) so se na ta dogodek pripravljali polna štiri leta. To je bila brez dvoma največja promocija slovenskega čebelarstva in Slo-venije v svetu doslej.

Navzoče je pozdravil župan občine Rače-Fram, inž. Bran-ko Ledinek in zaželel čebelarjem veliko uspehov pri goje-nju čebel in ohranjanju njihove organizacije tudi vnaprej. Tem želim sta se pridružila tudi podžupana občin Starše

in Hoče-Slivnica, g. Adolf Šerdoner in g. Jože Merkuš. Podelili smo 12 priznanj zaslužnim članom, občinam in sponzorjema Pinus Rače in Kmetijski zadrugi Rače. Deset čebelarjev, članov našega društva, pa je za dolgoletno delo v čebelarstvu in zvestobo čebelarški organizaciji prejelo odličja Antona Janše III. stopnje.

Župan občine Rače-Fram g. Branko Ledinek je predsedniku našega društva g. Herganu podelil odličje za aktivno in uspešno delo v čebelarstvu, našemu čebelarskemu društvu pa spominsko plaketo ob 70-letnici delovanja.

Razvili smo svoj prapor in ga na predlog upravnega odbora izročili v varstvo praporščaku, g. Albertu Pipembaherju. Ob tej priložnosti smo izdali tudi zbornik našega čebelarskega društva.

Po končani proslavi smo pripravili družabno srečanje ob lepi narodnozabavni glasbi.

Upamo, da so se gostje in vsi obiskovalci na prireditvi dobro počutili in da se je bodo še dolgo spominjali.

STROKOVNI IZLET ČD DOLOMITI POLHOV GRADEC

Večna je tema slovenskih čebelarjev o tem, v kakšnih panjih je smotrnejše čebelariti. Poznamo lastnosti kranjske sivke, zato je tema o tem, kakšen panj je primernejši za naša območja, neizčrpna. Slovensko podeželje oziroma slovenske kmetije so vzorec vestnega slovenskega kmeta, ki ima vse lepo pospravljeno pod streho. Tako so tudi čebele dobile svoje poslopje – čebelnjak. V njem so najprej shranjevali kranjčice, pozneje pa AŽ-panje. Zaradi priročne namestitve so AŽ-panje pozneje potrebovali tudi prevozni čebelnjaki. To so razlogi, da večina slovenskih čebelarjev prisega na tovrstne panje. Dobro pa poznamo težave, ki nam jih povzročata njihova prostornina in pogosto rojenje kranjske

sivke v utesnjenih razmerah. Prav zato smo se v društvu odločili, da se odpravimo v Lesce, na ogled čebelarjenja Antona Zora, ki že več let čebelari v trietažnih AŽ-panjih, saj smo želeli iz prve roke izvedeti prednosti in načine čebelarjenja v tovrstnem panju. Ker naše čebelarsko društvo obsega veliko območje Polhograjskih Dolomitov, smo za zbirališče določili parkirni prostor pred občino na Dobrovi. 27. julija se je obetal lep, sončen dan, zato se je na dogovorjenem kraju zbrala lepa družina čebelarjev. Po kratkem pomenku, brez katerega pri čebelarjih ne gre, smo se z dvema kombijema in nekaj avtomobili odpeljali proti Gorenjski. Kot je pri čebelarjih v navadi, je bil sprejem pri gospodu Antonu Zoru v Lescah zelo prisrčen. Povabil nas je na svoj vrt, na katerem imajo prostor tudi čebele. V ličnem čebelnjaku ima 12 AŽ-trietažnih panjev, ki jih je lepo in natančno, kot se za upokojenega inženirja tudi spodobi, izdelal sam. Razložil in pokazal nam je vse prednosti in pomanjkljivosti tega načina čebelarjenja. Bilo je veliko vprašanj, pa tudi razlag o pašah, zdravljenju in donosih med pašno sezono. Beseda je tekla tudi o prodaji medu, izdelavi medenega žganja in kongresu Apimondie v Ljubljani.

Gospo Zor se lepo zahvaljujemo za prijazen sprejem in postrežbo. Od prijaznega gorenjskega čebelarja smo se poslovlili polni vtisov in novih idej.

*Predsednik ČD Dolomiti Polhov Gradec
Janko Prebil*

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00
ob sobotah od 9.00 do 12.00

Logar

Bronasta medalja
za tehnološke
inovacije -
Apimondia 2003

LOGAR TRADE, d.o.o.

Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel.: 04 25 19 410, faks: 04 25 19 415
e-pošta: logar-trade@siol.net, internet: www.logar-trade.si

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

IDRIJSKA 10, 1360 VRHNIKA, TEL.: 01/755 13 17

GSM: 041/420 200

V ZALOGI:

- AŽ-panji (9s, 10s, 12s)
- prašilčki (5s, 7s)
- lipovi satniki
- zaklade Debelak (9s, 10s)
- pitalniki Francič
- distančni vložki
- vehe za povezavo AŽ-panjev
- trietažni AŽ (10 s)
- AŽ-Kozinc 11 + 3

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. – Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). – Blago vam lahko pošljemo po bitri pošti.

NOVO: Pri nakupu desetih panjev vam podarimo prašileček.

Prilagodljiva, večnamenska
podnica za nakladne LR- in
AŽ-panje. Svetovna novost
v čebelarstvu.

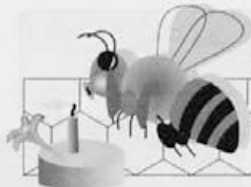
V NEKAJ MINUTAH lahko spremenite AŽ- čebelarjenje v SODOBNO NAKLADNO ČEBELARJENJE!

Ponujam vam nakladne panje AŽ-mere, združljive z LR-panjskim sistemom, večnamensko podnico – tudi za pripravo rojev (ometencev) in predelavo kristalizirane oz. melicitozne mane (podnica je združljiva z LR-nakladami) po načrtih univ. dipl. inž. Ivana Jurkoviča. Izdelujem tudi vse vrste satnikov.

PETER ZAKRAJŠEK, s.p.

Pretnarjeva 6, 1210 Ljubljana - Vižmarje – tel.: (01) 512 62 51

PETAR NIKOLIČ

STANKO RENKO – 80-LETNIK Z MEDOM ZA DOLGO ŽIVLJENJE

Nedavno tega je bilo v družini Renkovih v mali brkinski vasi Male Loče veselo. Tega dne so namreč člani številne družine slavili okrogel življenjski jubilej, 80 let Stanka Renka, človeka, ki je bil pred osmimi desetletji rojen v Malih Ločah. Najlepše čestitke in želje je prejel od sinov, snah in vnuka, seveda pa tudi od prijateljev, sovaščanov in znancev iz sosednjih vasi. Svojega dragega prijatelja je obiskala tudi delegacija čebelarjev z Ivanom Šuštarjem, predsednikom Občinske čebelarске zveze Ilirska Bistrica na čelu. Majhna, vendar izbrana družba se je ob zvokih dueta harmonikarjev veselila do pozne noči. Pogovor je tekel o vsem, največ pa o čebelarstvu, ki pri Renkovih živi že polnih 150 let. Čebelarji pa ne bi bili čebelarji, če prijatelju ne bi podarili darila. Razveselili so ga s čebelarsko ruto, ovito okoli buteljke črnega vina z vtisnjenim simbolom čebele. Stanko, rojen v kmečki družini, je ljubezen do čebel podedoval in nasledil od svojega očeta. S tem »sladkim« delom se je začel ukvarjati pri 17 letih, zdaj pa ima pri stari hiši 28 panjev. Svoj hobi in ljubezen do čebel Stanko doživlja na svoj način, vsakemu pa z zadovoljstvom pokaže lep in čist čebelnjak. Ob odhodu smo staremu znancu stisnili roko in mu zaželeli še veliko druženja s čebelami in njihovimi piki.

spomin

JOŽE OREŠNIK

Avgusta je med ravnskimi čebelarji odjeknila žalostna novica, da nas je za vedno zapustil naš dolgoletni predsednik Jože Orešnik.

S tesnobo v srcu ugotavljamo, kako minljivo je življenje, vendar nam to tesnobo preganjanje spomin, ki ob njegovem delu za čebelarstvo na območju Raven zlepa ne bo zbledel.

Čebele so bile Jožetova ljubezen že od njegovih mladih dni, saj je čebelaril okroglih petdeset let, najprej v Žerjavu, ko se je preselil na Ravne, pa na Prežihovini. Ves ta čas je bil član čebelarske organizacije in vedno je opravljal odgovorne funkcije. Že leta 1966 in 1967 je bil predsednik takratne čebelarske družine Ravne, leta 1983 je za dve leti prevzel dolžnost blaginika društva, leta 1989 pa smo ga izvolili za predsednika društva. To težavno in včasih neprijetno nalogo je pošteno in uspešno opravljal vse do konca minulega leta, ko jo je moral zaradi bolezni odlo-

žiti. Njegova poglobljena skrb nikoli niso bile le njegove lastne čebele, čeprav je bil vzoren in napreden čebelar, ampak si je vedno prizadeval za napredek čebelarstva v celotni regiji. Poleg tega je bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč stanovalskim tovarišem z nasveti, pa tudi s podarjenimi roji. Njegova velika skrb je veljala tudi vzgoji čebelarskega naraščaja, zato je že leta 1984 spodbudil ustanovitev čebelarskega krožka na osnovni šoli Prežihovega Voranca in ga dolga leta tudi uspešno vodil. Bil je neutrudljiv in požrtvovalen čebelar, vse dokler usoda ni hotela drugače.

Za svoje nesebično in požrtvovalno delo pri razvoju čebelarstva je prejel odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje. Dragi Jože, s tvojo smrtjo smo ravnski čebelarji izgubili vestnega in požrtvovalnega čebelarja ter dobrega prijatelja in tovariša, ki se ga bomo vedno radi spominjali, cvetje na tvojem grobu pa bodo obletavale tudi čebele in ti brenčale svojo pesem. Hvala ti še enkrat za vse, kar si dobrega storil v prid čebelarstva.

Čebelarsko društvo Ravne na Koroškem

NACE KOZINA

Sredi poletja smo se čebelarji Čebelarstva društva Dolomiti Polhov Gradec na ljubljanskih Žalah poslovili od čebelarja Naceta Kozine. Rodil se je pred 71 leti v vasi Brezje pri Dobrovi. V lepem kmečkem okolju, v katerem je odrasčal, je dobil tudi občutek za to, kako je treba ravnati z naravo. Izšolal se je za strojnega ključničarja in si kmalu potem ustvaril svoj dom na Vrhovcih. Že v zrelih letih si je v svoji rojstni vasi Brezje zgradil še počitniško hišico. Kot ljubitelj narave je kmalu prisluhnil svoji sosedu in si omislil tudi čebele. Več let je vestno skrbel za 10 družin, dokler mu ni zahrbtna bolezen prekrizala veliko načrtov, ki jih je še imel.

Na njegovi zadnji poti so ga pospremili številni čebelarji s čebelariskim praporom. Spominjali se ga bomo kot vestnega in vzornega člana našega društva.

Čebelarstvo društvo Dolomiti Polhov Gradec

ANTON NEMANIČ

Ob koncu poletja smo z bolečino v srcu sprejeli novico, da si zapustil svoje domače, čebelarje, prijatelje in vse druge, ki te bodo pogrešali, tudi svoje ljubljene čebelice.

Pokojni Anton Nemanic se je rodil leta 1924 v Metliki v Beli krajini. Tam je odrasčal, pozneje pa se je zaposlil v Jugoslovanski ljudski armadi v Ljubljani in dosegel čin podpolkovnika. Ko je zapustil vojsko, se je zaposlil kot učitelj na Srednji policijski šoli v Tacnu. Medtem je spoznal svojo bodočo ženo, ki je bila doma iz Podrečja, zato sta si po poroki tam zgradila hišo, ob njej pa postavila lep čebelnjak. Čebelariti je začel leta 1960 in se kot upokojenec leta 1981 vključil v ČD Krtina. Svoje izkušnje, ki jih je pridobil v letih čebelarjenja, je rad posredoval tudi drugim čebelarjem. Čebelaril je s srcem, z voljo, vedno željan novih znanj. Zato se je udeležil kongresa Apimondie leta 1997 v Belgiji, potem pa nam je velikokrat pripovedoval o metodah čebelarjenja v tujini. Udeleževal se je srečanj, sestankov, strokovnih predavanj, vedno je bil poln idej o novih metodah in novih predlogih za čim boljše in čim lažje čebelarjenje.

Spominjamo se ga kot dobrosrčnega človeka odprtih rok, za njim pa ostajata globoka praznina in hkrati drag spomin na obdobje bivanja z njim.

ČD Krtina

ANTON CVELBAR

Morda se premalo zavedamo Gregorčičeve misli o tem, da dolgotrajno življenje našega je kratka. Smrt je spet posegla v čebelarstvo vrste in za vedno nas je zapustil 77-letni Anton Cvelbar iz Birne vasi pri Šentjanžu. Bil je umen kmet in prevoznik lesa iz gozda do Šentjanža. Rad je imel naravo, pšenična polja in čebele.

Anton je bil dober, pokončen mož in gospodar. Njegovo življenjsko načelo ni bilo kopičenje bogastva zase, temveč pomagati drugim. Bil je zelo aktiven član v KS Šentjanž in seveda tudi gasilec.

Od Antona smo se na šentjanskem pokopališču poslovili številni čebelarji. Vsi, ki smo Antona poznali, ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Sernica – Viktor Kladnik

ALOJZ KOROŠEC

V začetku najlepšega meseca maja nas je za vedno zapustil naš dolgoletni član in dober prijatelj Alojz Korošec.

Pokojni Alojz je bil rojen leta 1929, čebelariti je začel leta 1964, ko mu je prijatelj podaril prvo čebeljo družino. Toda veselje do narave in čebel je hitro opravilo svoje. Že čez nekaj časa je imel toliko panjev, da jih je priložil

k prijateljevim in skupaj sta jih odpeljala na pašo. To je potem počel vse do začetka krute bolezni.

Čebelaril je z največ 30 čebeljimi družinami in jih je pridno prevažal vse od Prekmurja, pasišč na Hrvaškem do Pohorja, kamor jih je navadno pripeljal jeseni. Pri tem mu je vestno pomagala njegova družica. Ob domu si je postavil ličen čebelnjak, pred katerim je rad posedal. Svoje čebelarstvo izkušnje je rad prenašal na nas mlajše čebelarje, marsikoga pa je tudi spodbudil, da je postal čebelar. Za svoje požrtevno delo v ČD in ZČD Ptuj je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Od njega se je v imenu ČD Ptuj in ZČD Ptuj poslovil Stanko Gregorec, poleg številnih gasilskih in lovskih praporov pa sta ga na zadnji poti pospremila tudi prapora ČD Ptuj in ČD Gorisnica.

Velikega ljubitelja narave in dobrega čebelarkega prijatelja bomo ohranili v prijaznem spominu.

MAKS BLAŽIČ

Maks Blažič se je rodil v Podkrajju pri Velenju. V zakonu so se mu rodili trije otroci: hči Romana ter sinova Maks in Jože. Že vrsto let je bil zelo bolan. Zanj so vse do smrti lepo skrbeli domači.

Med čebelarje se je zapisal leta 1971 in jim ostal vesten vse do smrti. Čebelaril je z večjim številom čebeljih družin v treh čebelnjakih.

Imel jih je doma, na Kozjaku in v Doliču.

Več let je bil član upravnega odbora ČD Mlinšek Velenje. Za svoje požrtevno delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Zadnja leta je bil častni član društva. Lepo je bilo živeti in delati z njim. Čebelarji ga bomo ohranili v lepem spominu.

Čebelarstvo društvo Mlinšek Velenje

ANTON ZVONKO DERENDA

Nekega petka v drugi polovici septembra 2003 je zvon cerkvice pri sv. Kacjanu žalostno oznanil, da je veliko prežgodaj umrl Anton Derenda. Prenehalo je biti plemenito srce komaj 51-letnega Zvonka.

Rodil se je v prelepi in idilični neokrnjeni naravi v vasi Poklek. Osnovno šolo je obiskoval na Blanci. Po pokliu je bil prometnik.

Zvonko je bil še poln načrtov za prihodnost in nepričakovano je zapustil svoj ljubi dom, veliko prijateljev, sorodnikov, čebelarjev in svoje domače.

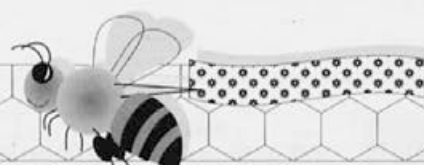
Ljubezen do narave in čebel ga je oblikovala v trdnega, poštenega in pokončnega človeka, odprtega in vztrajnega pri iskanju dobrega.

Zvonko je bil vedrega značaja. Rad je pomagal, kjer je le mogel, tako z besedo kot z dejanjem.

Na njegovi zadnji poti smo se številni prijatelji, znanci in posavski čebelarji s prapori tiho poslovili od drugega Zvonka in mu zaželeli miren počitek v slovenski zemlji.

ČD Sernica – Viktor Kladnik

- PRODAM** hojev in akacijev med in kupim rabljene panje AŽ 10 S, inf. ☎ 02 542 15 96 ali GSM 041 298 199.
- PRODAM** prevozni čebelnjak – zabojnik – za 60 čebeljih družin, inf. ☎ 041 508 347 ali 01/ 367 11 18.
- KUPIM** rabljene AŽ-panje, 10 ali 11 S, po možnosti z vgrajenimi smukalniki za cvetni prah, inf. ☎ 031 440 168.
- PRODAM** med gozdni, smreka in cvetlični ter točilo na 4 sate in na električni pogon INE, inf. ☎ 031 503 635.
- PRODAM** prevozni čebelnjak – prikolico za prevoz in 12 AŽ-panjev 10 S ter nekaj praznih AŽ-panjev 10 S ali jih zamenjam za čebelje družine, inf. ☎ 041 773 082.
- PRODAM** hojev med, inf. ☎ 041 403 960.
- KUPIM** zemljišče za čebelnjak v okolici Ruš ali Lovrenca na Pohorju, inf. ☎ 031 727 055 ali 02/ 662 15 01.
- PRODAM** TAM 2001 z atestom za prevoz 42 AŽ-panjev kontejner sistema, inf. ☎ 041 875 456.
- KUPIM** nerjaveče točilo za med na štiri sate, staro čebelarstvo literaturo in orodje, inf. ☎ 041 839 94.

ODPOVED »SLOVENSKEGA ČEBELARJA«

Prosimo vse dosedanje prejemnike **Slovenskega čebelarja**, ki v letu 2004 ne želijo več prejemati glasila naj nam pisno **to sporočijo** na naslov: ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, ali po telefonu 01/ 729 61 00 **najpozneje do 10. decembra 2003.**

ZELO UGODNA PONUDBA VEČJEZIČNEGA ČEBELARSKEGA SLOVARJA

Mednarodna čebelarstva organizacija Apimondia je izdala nov šestjezični čebelarski slovar na 287 straneh, in to v angleškem, hrvaškem, albanskem, slovenskem, srbskem in makedonskem jeziku.

Nekaj slovarjev je odkupila tudi ČZS in tako svoj izvod lahko kupite v čebelarski trgovini na Lukovici po zelo ugodni ceni 1000 SIT ali ga naročite po tel. 01/ 729 61 18. Prejeli ga boste po pošti.

ČZS

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN Robert Kocjan s. p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

tel./faks: ++386(0)1/ 364 11 06, GSM: 031/351 964

e-pošta: robineli@sint.net

ČEBELARSTVO – IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME – TRGOVINA

NOVO – NOVO

Avtomatska brizga
za zdravljenje
čebel z oksalno
kislino

*Ob iztekajočem se letu
se zahvaljujemo vsem
kupcem in poslovnim
partnerjem za izkazano
zaupanje.*

*Ljubino 2004!
Naj med!*

APIS M & D, d.o.o. – MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA – tel., faks: (01) 755 12 82

Odprto: ob delavnikih od 9.–12. in od 16.–18. ure, ob sobotah od 9.–12. ure

PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH – samo 180 SIT/kg

- IZDELUJEMO POLNOVREDNE BELJAKOVINSKE POGAČE ZA KRMLJENJE ČEBEL, PO ŽELJI Z DODATKOM TERAPEVTSKIH SREDSTEV
- APNENOGEL – NOSEMAGEL – STIMULANS – VAROGEL
- NA DEBELO IN DROBNO PRODAJAMO VSO ČEBELARSKO OPREMO

NAROČENO BLAGO POŠILJEMO TUDI PO HITRI PAKETNI POŠTI.

- Vse čebelarje in čebelarska društva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti. Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 125 °C.
- Vosek odkupujemo po 600 do 700 SIT za kilogram.

PRIZNANO VZREJEVALIŠČE MATIC – ČEBELARSTVO DEBEVEC, APIS M & D, d.o.o., VRHNIKA

NOVO!

Nizkonakladni, LR-, Až-panji 10-, 7- in 5-satni. Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

NOV ŠTIRIDELNI AŽ-PLEMENILNIK IZ IZOLACIJSKEGA POLIURETANA ZA VZREJO MATIC IN REZERVNIH ČEBELJIH DRUŽIN.

ZARADI DOBRE IZOLACIJE DRUŽINIC ŽE OB MANJŠI PAŠI NI TREBA DODATNO KRMITI.

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko« leta 1898.

Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Tel.: tajništvo (01) 729 61 00, uredništvo: (01) 729 61 14 (Janez Mihelič, GSM: 040/209 004), faks: (01) 729 61 32.

Elektronska pošta: tajnik Anton Tomec: anton.tomec@cebelarska-zveza-slo.si – pisarna Barbara Zajc: barbara.zajc@cebelarska-zveza-slo.si – urednik Janez Mihelič: cebelarska.zveza.slo@siol.net

Izdajateljski svet: Lojze Peterle, Marjan Debelak, dipl. inž. arh., Janez Mihelič, univ. dipl. biol., dr. Jože Šnajder, dr. Janez Poklukar in dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., dr. Jurij Senegačnik, doc. dr. Janez Poklukar, mag. Mira Jenko - Rogelj,

Marjan Debelak, univ. dipl. inž. arh., čebelarski mojster Franci Marolt in dr. Aleš Gregorc.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2003 za nečlane je 9.000 SIT. Posamezna številka stane 800 SIT za člane oz. 850 SIT za nečlane skupaj z 8 % DDV.

Članarina skupaj z naročnino za Slovenski čebelar je 7.700 SIT. Člani lahko objavijo en brezplačen oglas (20 besed) na leto, nadaljnja beseda je 60 SIT.

Reklamni oglasi: Cela barvna stran na ovitku 120.000 SIT, v sredini 72.000 SIT, pol strani 36.000 SIT, tretjina strani 24.000 SIT, četrt strani 16.800 SIT, pasica 4.000 SIT.

Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %.

Splošni oglasi po 50 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 18300-0013332037, matična številka ČZS: 5141729, davčna številka ČZS: 81079435, šifra dejavnosti: 91.120.

Za naročnike iz tujine – devizni račun: LJ BA SI 2X-900-27260-6274/0 – je letna naročnina 40 USD.

Priprava za tisk: Prepress, d.o.o., Ljubljana, tisk: Tiskarna Ljubljana, d.d., 1295 Ivančna Gorica.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak, dipl. inž. arh.

Glasilo **Slovenski čebelar**, ki ga izdaja Čebelarska zveza Slovenije s sedežem na Brdo pri Lukovici 8, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 585.

Pri financiranju revije Slovenski čebelar je sodelovalo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS.

Za zdrave čebele in več

Na voljo so nove, dopolnjene izdaje knjig prof. dr. J. Riharja, ki jih priporoča ČZS in sam častni predsednik Apimondia

VZREJAJMO BOLJŠE ČEBELE
3.450 SIT

**ČEBELARJENJE V NAKLADNEM
PANJU**
3.450 SIT

**MANA IGLAVCEV - NAPOVEDOVANJE
GOZDNEGA MEĐENJA**
3.450 SIT

VAROZA ČEBEL
3.000 SIT

II 35 686 2003

900300145, 12

CORISS

Knjige lahko naročite na tel.: 01-428 11 36 ali 041-410 171 in v vseh čebelarških trgovinah.

ZBORNIK REFERATOV APIMONDIA 2003 PO ZELO UGODNI CENI

Zbornik je izšel v angleškem jeziku.

- Zbornik referatov Apimondia 2003: **2.000,00 SIT**,
- Referati Apimondia 2003 na CD: **1.000,00 SIT**,
- Večjezični čebelarški slovar Apimondia: **1.000,00 SIT**.

V cenah je zajet DDV.

Priročnik lahko kupite v čebelarških trgovinah.

ČZS

Steklena in darilna embalaža za vse vrste darilnih in ostalih izdelkov

Zahvaljujemo se vam za vaše zaupanje in vam želimo
vesel božič in
srečno novo leto.

2004

**VELETRGOVINA
VEMA**
Tržaška 65, Maribor

Telefon: 02/320-64-52
Faks: 02/320-64-38
e-mail: embalaza@vema.si

Cenjene stranke, oddelek embalaže in
gostinstva smo preselili v pritličje centra
(poslovni vhod).

Razstavno prodajni salon ČEBELARNA
v čebelarškem centru Slovenije - Brdo pri Lukovici 8
Tel: 01 / 729 61 18; Faks: 01 / 729 61 31

Delovni čas: Od ponedeljka do petka, od 9. do 17. ure
v soboto od 8. do 13. ure, v nedeljo zaprto.
Za večje skupine je odprto izven delovnega časa po predhodnem
dogovoru.

ČEBELARSKI CENTER MARIBOR
Streliška 150, Maribor
Tel: 02 / 320 53 46; Faks: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

Vljudno vabljeni v
"Gostišče pri čebelci"
v čebelarškem centru Slovenije.

Informacije in
rezervacije na
tel: 01 729 61 13
fax: 01 729 61 31

www.vema.si

Nov delovni čas:
Od ponedeljka do petka: 8. do 17. ure
Sobota od 8. do 13. ure